

nt
naš tednik

Številka 52
Letnik 51

Cena 15,- šil.
(150,- SIT)

petek, 31. dec. 1999

Poština plačana
v gotovini

Celovec P. b. b.

Zulassungsnummer:

28868K49E

Erscheinungsort

Klagenfurt /

Izhaja v Celovcu

Verlagspostamt

9020 Klagenfurt /

Poštni urad

9020 Celovec

**Srečno
2000**

Razmišljanje ob vstopu v leto 2000 ter novoletna voščila bralkam in bralcem NAŠEGA TEDNIKA predsednikov osrednjih organizacij

Prelomnica tudi za Slovence

Piše mag. Rudi Vouk, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev.

Leto 2000 ni samo prelomnica v našem številu časa, je tudi prelomnica v življenju narodne skupnosti. Narodna zavest v življenju koroških Slovencev morda nikoli v tem stoletju ni igrala tako majhne vloge kakor danes. Smo Slovenci, seveda, toda nikogar ni več, ki ne bi obvladal tudi nemščine in ki se ne bi mogel vključiti v življenje večinskega naroda tako, da nihče ne bi opazil, da je pripadnik slovenske narodne skupnosti. Zmeraj manj je ljudi, ki bi bili pripravljeni izpostavljati se takšnemu riziku za uveljavljanje svojih manjšinskih pravic. Asfaltiranje neke ceste je mnogim pomembnejše od uveljavitve slovenščine kot uradnega jezika. Da se nam ne bi bilo treba priznavati kot Slovence, mnogi raje izpostavljamo alpsko-jadransko miselnost in smo kar trojezični, čeprav italijanščine nič ne znamo.

Pretrajljivo nazadovanje števil koroških Slovencev je morda uspelo nekoliko upočasniti, še naprej pa nazaduje narodna zavest. Mnogi obvladajo slovenščino le še zato, ker si od tega pričakujejo gospodarske koristi, ne pa zato, ker bi slovenstvo bil del njihove identitete.

Po drugi strani so očitno in hvala Bogu minili časi živčnega in ostrega nasprotovanja vsemu, kar je slovensko. Če Heimatdienst kritizira Haiderja, ker je menda prepustljiv nasproti Slovincem, to govori zase. Če velika večina ne razume, zakaj ni možno urediti dvojezičnih otroških vrtcev, je to znak, da so se časi spremenili. Je pa to vzporeden pojav s prvim in očitno ne seže preveč globoko.

O dvojezičnih napisih še zmeraj nihče noče kaj vedeti, da bi se kdo od „nemških demokratov“ naučil več slovensko kakor „Dober dan“, ostane redka izjema. Obe strani, več-

ina in manjšina, sta se nekje naveličali narodnostnega konflikta. To pa še dolgo ne pomeni, da sta ga rešili – skoraj vsa vprašanja, ki so bila odprta ob podpisu državne pogodbe in ki so bila odprta v sedemdesetih letih, so še zmeraj odprta.

Tretji vidik je, da vzpostavitev meje, katero prav 10. oktobra 2000 nekateri spet mislijo močno proslavljati, že kmalu potem ne bo igrala več nobene vloge. Avstrija in z njo Koroška in Slovenija bosta del EU. Več ko polovica vseh odločitev bo padla v Bruslju, nekaj še na Dunaju in v Ljubljani, za Celovec ne preostane skoraj nič. Vloga načina, v katerem smo bili preteklih osemdeset let, ne bo več ista. Od nas samih in od matičnega naroda v Sloveniji bo odvisno, če bomo hoteli ostati Slovenci ali ne. Izgovori, da ne moremo biti Slovenci, ker večinski narod na nas tako pritiska, ne bojo več verodostojni.

Oblikovanje narodnostne politike v takšnem položaju ni enostavno. Menim, da je treba upoštevati sledeča izhodišča:

- Prav zato, ker biti Slovenec ni samoumevno, temveč vse bolj stvar zavesti, je potrebna demokracija znotraj narodne skupnosti. Kdor hoče sooblikovati politično usodo koroških Slovencev, pri čemer politika kot splošen pojem vsebuje tudi kulturo in gospodarstvo, naj ima možnost, da to neposredno stori. Čas narodnih voditeljev, ki bi jih poslušalo vso ljudstvo, je minil. Ljudstvo

Kar najbolj potrebujemo v novem stoletju in kar nam je najbolj manjkalo v preteklem, je zdrava samozavest.

PRESEDNIK NSKS MAG. RUDI VOUK

samo mora skleniti, kaj potrebuje za narodno preživetje - in če to sploh hoče.

Narodni svet bo leta 2000 izvedel svoje druge neposredne volitve. Rezultat teh volitev naj bo izraz politične volje koroških Slovencev.

- Bitje narodne skupnosti in kakšne pravice potrebuje narodna skupnost za preživetje, ni ideološko vprašanje. Od zunaj povzročena dvotirna organiziranost narodne skupnosti je že zdavnaj preživeta. Iz potrebe po demokraciji znotraj narodne skupnosti sledi tudi potreba po enotnem nastopanju navzven. Zato smo ustanovili Koordinacijski odbor koroških Slovencev (KOKS) skupno z ZSO, ki omogoča tudi večinsko odločanje.

- Koroški Slovenci morajo sami odločati, kaj se jim zdi po-

membno za obstoj in razvoj narodne skupnosti in kaj ne. Takšne odločitve ne morejo pasti niti v Ljubljani, še manj na Dunaju. Zato pa je potreben primat politike, ki lahko upošteva celovitost narodne skupnosti od Zilje do Podjune. Ne more vsak imeti svojega lastnega projekta za zveličavnega za vso narodno skupnost in ga skušati promovirati na račun drugih. Če hočemo v naslednjem stoletju ostati koroški Slovenci in ne zilski Slovenci, pliberški Slovenci, Slovenci z Djekš in končno Slovenci te ali one družine, mimo skupnega formuliranja naših prizadevanj ne bomo prišli. Zato smo se v KOKS tudi dogovorili za nov način financiranja naših dejavnosti.

- Tudi v skupni Evropi ostajajo potrebne manjšinske pravice. Če Evropa ne bo upoštevala raznolikosti svojih delov, bo propadla. Zato ostaja škandal evropskega merila, da člen 7 državne pogodbe še zmeraj ni izpolnjen - predvsem, če se Avstrija po drugi strani napihuje kot varuh človekovih pravic. Površna diagnoza, da se Nemci ali nemškogovoreči Korošci in Slovenci ne tepemo in pljuvamo, je premalo. Potrebna je dosledna enakopravnost od otroškega vrtca do deželnega zbora.

- Navsezadnje pa smo sami naše usode krojač. Če se pravic, ki nam grejo, ne bomo posluževali, potem je tudi boj za te pravice nesmiseln. Če zahtevamo politično vlogo za koroške Slovence, sami pa se političnega življenja ne udeležujemo, potem je ta zahteva brez podlage. Kar najbolj potrebujemo v novem stoletju in kar nam je najbolj manjkalo v preteklem, je zdrava samozavest.

Želim vsem bralkam in bralcem NAŠEGA TEDNIKA obilo uspeha, sreče in zdravja v letu 2000!

Sprejeti nove izzive ob spoštovanju raznolikosti

Piše dr. Marjan Sturm, predsednik ZSO – Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

Ne glede na to ali zdaj izhajamo iz tega, da bomo obhajali ta silvester pričetek novega tisočletja ali pa bomo to storili matematično šele leto navrh - dejstvo je, da nosi letnica 2000 neko magičnost v sebi, ki se ji ne moremo izogniti.

Preteklo stoletje je bilo namreč na eni strani stoletje totalitarizmov, nacionalizmov, svetovnih vojn in osvobodilnih gibanj vseh vrst, na drugi strani pa stoletje znanosti, izumov in gigantičnega tehnološkega razvoja ter napredka. Ta razvoj bi teoretično lahko omogočil relativno blagostanje vsem ljudem na svetu, brez lakote in z osnovno socialno zaščito. Pa temu ni tako, ker se namreč resurse delijo neenakomerno. Tretja plat tehnološkega razvoja pa je onesnaževanje narave, ki dobiva nove razsežnosti v obliki vedno večjih naravnih katastrof.

Zato nosi pogled v prihodnost neko negotovost v sebi. Čas, v katerem živimo, je čas hitrih sprememb, je čas fleksibilnosti, prilagajanja in nepreglednosti.

Tem izzivom se nihče ne more izogniti, ne posamezniki, ne večine in tudi ne manjšine.

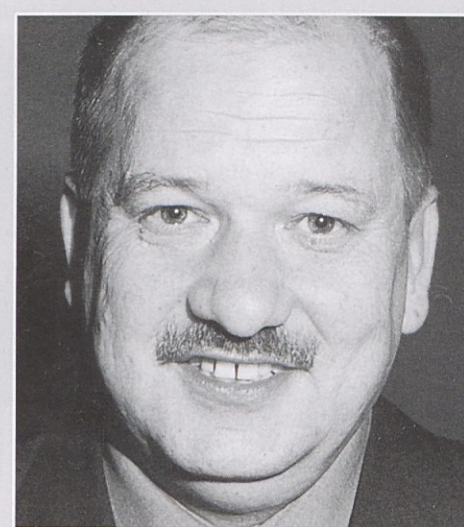
Na eni strani se namreč izteka obdobje klasičnih nacionalnih držav, v katerih so narodi organizirali svoje življenje bolj ali manj avtonomno. Namesto njih dobivajo integracijski modeli povezanosti vedno večji pomen. S članstvom v Evropski uniji je npr. Avstrija približno 70 % svoje suverenosti delegirala v Bruselj. Nekateri strokovnjaki celo napovedujejo, da se bo ta proces še stopnjeval in da bo prej ali slej prišlo do nove kvalitete evropske integracije v obliki evropske zvezne države.

Kaj vse to pomeni za nas kot manjšino? Na eni strani vidim

pozitivne učinke v tem, da ozki (nemški) nacionalizem v teh procesih izgublja na pomenu, da pridobiva na pomenu dvo- in večjezičnost. Skratka: V procesu globalizacije je znanje izključni oziroma zelo pomemben faktor napredka, ne pa ta ali ona narodna pripadnost, ta ali ona strankarska pripadnost. Manjšina, ki se tega zaveda, ima prednosti pri razrešitvi novih izzivov.

Pred nekaj tedni je prof. Reiterer predstavil študijo, v kateri je prišel do zaključka, da na Koroškem približno 54.000 ljudi od petnajstega leta naprej v tej ali oni obliki zna slovensko. To seveda ne pomeni, da so to vsi Slovenci. Po mojem kaže ta podatek le to, da v procesu evropske integracije dobiva znanje jezikov večji pomen. Mislim, da ista študija, narejena pred recimo desetimi ali dvajsetimi leti, ne bi prišla do teh izsledkov.

Če torej evropski proces gre v smer večjezičnosti in odprtosti, potem se bo morala manjšina temu odzvati tako, da bo ponujala vsem tistim, ki to želijo, kvalitetno jezikovno-kulturno ponudbo. Hkrati pa bo morala država omogočiti kvalitetno šolsko in predšolsko izobrazbo, kvalitetno medijsko oskrbo - ne samo zaradi manjšine, temveč tudi zaradi tega, ker pač živimo v prostoru, kjer

Postavljati moramo v ospredje delo, kvaliteto in profesionalnost.

PRESEDNIK ZSO DR. MARJAN STURM

bo znanje jezikov sosedov tudi eden izmed pogojev za gospodarsko uspešnost ne glede na narodno pripadnost.

To pa navsezadnje pomeni tudi strpnost in odprtost navznoter. Identiteta je danes večplastna in je ni mogoče doumeti le enodimenzionalno. Pluralnost je dejstvo, tudi pluralnost identitete.

Pogled v leto 2000 ali pa v tretje tisočletje je lahko optimističen, če bomo znali sprejeti nove izzive in če bomo ob spoštovanju vse raznolikosti v nas samih postavljali v ospredje delo, kvaliteto in profesionalnost. Dela je namreč zadosti za vsakogar, ki želi kaj postoriti.

V tem smislu želim vsem bralkam in bralcem NAŠEGA TEDNIKA prijetne praznike in uspešno novo leto ali novo tisočletje.

Ne zamudite roka prijave za staže pri evropskih ustanovah!

Naslednja roka: 15. januar in 15. marec 2000.

Staže (praktike) v ustanovah Evropske unije (v uradniških strukturah prav tako kakor pri samih poslancih Evropskega parlamenta) nudijo mladim akademikom posebne možnosti nadaljnega izobraževanja in so dandanes pravzaprav neobhodni del službene kvalifikacije za razne študijske panoge.

Podrobnejše informacije o pogojih za štipendije nudijo:

- Pisarne za študije v inozemstvu (Auslandsstudienreferat) avstrijskih univerz;

- predstavništvo Evropske komisije in Evropskega parlamenta na Dunaju (Kärntnering 5-7, A-1010 Dunaj, tel.: (43-1) 51 61 70; fax:(43-1) 513 25 15; Internet: <http://www.europarl.at>, ali <http://europa.eu.int/austria/>) ali pa tudi

- pisarne evropskih poslancev (ime poslanca, Evropski parlament, Rue Wiertz 60, B-1047 Bruselj, telefonske številke na internetu). Rok prijave za staže od 1. marca 2000 naprej je 15. januar 1999. Naslednji rok je 15. marec 2000.

Aktualne razpise za natečaje in službe pa najdete na internetu pod:

<http://www.wienerzeitung.at/amtsbl/eujobs.htm>

Bojan-Ilija Šturm-Schnabl

Drage bralke, dragi bralci NAŠEGA TEDNIKA!

Po obširni božični številki smo Vam za novo leto 2000 pripravili dvojno izdajo in želimo pri prebiranju NT obilo veselja. Naslednja izdaja bo izšla v petek, 14. januarja 2000.

Prisrčni se Vam kot naročnikom zahvaljujemo za zvestobo našemu časopisu. Za leto 2000 Vam želimo obilo sreče, božjega blagoslova, osebnega zadovoljstva in predvsem zdravja!

Uredništvo in uprava NAŠEGA TEDNIKA

NA ZADNJI SEJI

Selani sklenili 10-milijonski proračun

Sele. Na zadnji občinski seji v tem letu so selski mandatarji sklenili proračun za leto 2000 v višini 10 milijonov šilingov. Primanjkljaj znaša 1,3 mio. in ga bo morala pokriti dežela Koroška, tako župan Engelbert Wassner (SPÖ). Veliko maneverskega prostora proračun ne dopušča. Iz izrednega proračuna hočejo Selani financirati sanacijo nogometnega igrišča, kar bo stalo 300.000 šilingov. Nekaj pomembnih del ob igrišču je občina financirala že v preteklem letu. Proračun je bil letos sprejet soglasno. Precej želja pa imajo frakcije pripravljene že za prvi dodatni proračun, o katerem bodo glasovale v igredi 2000.

NA DJEKŠAH

Sanacija ceste na Vovbrsko goro

Djekše. Proračun občine Djekše bo v letu 2000 znašal 19,3 milijonov šilingov. Kot mala občina si Djekše ne morejo privoščiti velikih finančnih skokov. 1,4 mio. šilingov bo šlo za sanacijo ceste na Vovbrsko goro, 1,4 mio. za odplačevanje nove gradnje občinskega urada.

Dobrla vas: Po treh letih prva skupna božičnica

Po aferi Karner se je politično vzdušje v Dobrli vasi nekoliko pomirilo. Po treh letih se je celotni občinski svet spet udeležil božičnice.

Dobrla vas. Neke vrste božični mir je vladal po občinski seji v Dobrli vasi pretekli teden v četrtek. Prvič po treh letih so se vse občinske frakcije udeležile skupne božičnice. Zaradi afer okoli podžupana Karnerja in odklonitve javnega dvojezičnega otroškega vrtca v zadnjih dveh letih frakcije niso hotele praznovati skupno s SPÖ, ki je nato v zadnjem času vsaj nekoliko spremenila svoj stil.

Proračun 2000. Preden so se lahko mandatarji usedli pred pogrnjeno mizo, je bil na dnevnem redu še proračun za leto 2000. Občina Dobrla vas je tudi leta 2000 med redkimi občinami, ki so same (brez pomoči dežele) v stanju sestaviti izravnani redni proračun, ki znaša 95,7 mio. Letos pa je morala iz rezerv prispevati 2,35 mio. Finančni referent, podžupan Helmut Schwab (bivša F) je s tem v zvezi opozoril, da so obvezne dajatve vedno višje, samo za bolnice mora dobrolska občina prispevati 30,5 mio. šil.

Tudi mag. Rudi Vouk (EL) je kritiziral finančno politiko dežele:

„Občinski svet je sklenil celo vrsto projektov, za katere pa ni na voljo denar,“ tako Vouk. Proračun 2000 je bil sprejet soglasno.

Polemična Piuk. Za že znane nacionalne medklice je spet skrbela Christine Piuk (F), ki je tudi članica narodnostnega sosveta. V

posebnem predlogu je zahtevala, naj se društvom v občini podvoji podpora. Od tega izvzeta pa naj bi bila slovenska društva, „le ta imajo itak dovolj finančnih podpor,“ tako Piukova, ki je s tem spet enkrat negativno izstopala na občinski seji. S. K.

V občinskem svetu v Dobrli vasi se je po treh letih nekoliko izboljšalo vzdušje. Na sliki so mandatarji Wastl, Vouk (EL) in Krojnik (ÖVP) - z leve.

Velika silvestrovanja v Pliberku in v Železni Kapli

Od Podjune do Roža so na programu velika silvestrovanja.

■ Pod geslom Coppl 2000 bodo praznovali Kapelčani na Glavnem trgu v **Železni Kapli**. Ob 18. uri bo sv. maša, od 19. do 21. ure pa silvestrovanje za otroke. Ob 24. uri bodo zvonili v novo leto, nato bosta sledila velik ognjemet in novoletna tombola. Glavna nagrada je prašič, ki naj bi prinesel srečo.

■ V **Pliberku** gostilničarji na Glavnem trgu sodelujejo z društvi, ki bodo postavila svoje točilnice, tako da bo nastal na Glavnem trgu pravi živ-žav. Ob 17. uri bo župnik Ivan Olip za otroke imel mašo, nato bo sledilo silvestrovanje za otroke z ognjemetom. Nato so na vrsti odrasli z mašo, na Glavnem trgu pa se bo nato pričelo praznovanje. V živo bosta igrali skupini „White Vibration“ in

„Die Buben.“ Ob 24. uri bo Pliberčane pospremil velik ognjemet v leto 2000.

■ V občini **Dobrla vas** vabita edino gostilni Pucher in Pata - Pata na praznovanje. Na Metlovi pa praznujejo nogometarji.

■ **Manjša** praznovanja pa so pripravili tudi po vaseh, kot npr. v **Vogrčah** (pri Florijanu) ali pa v **Dvoru** pri Smihelu. Megasppektakla pa sta vesekakor na programu v **Celovcu** (celo mesto) in v **Veli-**

Silvester

1999 2000

kovcu (na Glavnem trgu), kjer bo občina nudila vsem obiskovalcem velik brezplačen bife.

■ V **Beljaku** čaka cela vrsta praznovanj in atrakcij, mdr. „Millennium Mundi“ in „Zeitreise Villach.“

■ V **Borovljah** je SPD Borovlje pripravilo praznovanje v društvu, ki bo potekalo od 21. ure

naprej v društvenih prostorih pri Bundru.

■ V **Šentjakobu** šef „Cafe Treffpunkt“ vabi na novi vaški trg, na **Reki** pa hotel Antonič ponuja

poseben milenijski meni in ples od 20. ure naprej.

■ V **Bilčovsu** bo za silvestrovanje bolj tiho. Edino gostilna Knaberle - Seher v Veljni vasi je pripravila manjši špektakel na prostem.

■ Na **Bistrici v R.** vabijo na silvestrovanje bistriški gasilci, „Cafe am Platzl“ ter gostilna Stefaner.

■ V **Rožeku** gostilne sicer ne bodo zaprle, večjih prireditev pa v občini ne bo. Prav tako mirno bodo šli občani v novo leto v **Bekšanju**, kjer ni javnih prireditev.

V Filouju v gostišču Juenna v Čepičah je Sabine Egger praznovala zmago v svetovnem pokalu. Z leve: Štefka Amrož, (mama) Margarthe Egger, Sabinin menedžer Michael Hinterhölzl, globaški župan Paul Robnig, Sabine Egger, Fridl Wutte in Sabinin prijatelj Mario Buchwald.

Foto: Fera

Globašani so slavili zmago svoje Sabine

Iz Lienza se je Sabine Egger z navijači direktno peljala domov v Globasnico, kjer so v Filouju čakali že domačini s čestitkami.

Lienz-Globasnica. Zmagovalka svetovnega pokala 98/99 Sabine Egger je v sredo v Lienzu na Vzhodnem Tirolskem poskrbela za veliko senzacijo, ko je po prvem teku z 11. mesta šla v slalom in postala prva. V Lienz jo je spremljal cel avtobus navijačev, „in teh nisem hotela raz-

očarati,“ tako Sabine po zmagi. Ker je bilo vzdušje odlično, se je Sabine po končani tekmi peljala domov v Globasnico, kjer je sledilo v diskoteki Filou veliko praznovanje. Med gratulanti je bil seveda prijatelj, nogometaš Mario Buchwald, prišel pa je tudi župan Paul Robnig. Sabine je

bila na svoje Globaške navijače izredno ponosna, saj so jo dodatno motivirali k izredni vožnji v drugem teku. Sabine si bo zdaj za nekaj dni oddahnila v domačem Štebnu, silvester pa bo praznovala skupaj s svojim prijateljem.

Silvo Kumer

Kapelčanom bo na voljo 124 milijonov

Sicer je deželna vlada Kapelčanom črtala nekaj projektov, kljub temu je proračun visok.

Železna Kapla. Na zadnji občinski seji v tem letu so mandatarji soglasno potrdili proračun za leto 2000 v višini 124,3 mio. šilingov, kar pomeni zvišanje za 12,96 %. Pri tej vsoti je minus v višini 6,4 mio. šilingov sorazmerno majhen in ga je deželna vlada tudi tolerirala. Manjkajočo vsoto bo verjetno v teku letu pokrila dežela Koroška. Največji del denarja bo šel v izgradnjo kanalizacijskega omrežja.

Cepprav je proračun v primerjavi z drugimi občinami visok, ni bilo možno dotirati projektov pri mladini, kulturi, športu in kmetijstvu. Zato so Franc Jožef Smrtnik in mandatarji EL le težko soglašali. Upanje na izboljšanje pa je še vsekakor prvi dodatni proračun v igri za leto 2000.

Potrebno je bilo veliko pogovorov pri sestavljanju proračuna. (Z leve): finančni referent Ojster, podž. Smrtnik, vodja urada Koschlak in pristojni uradnik Bevc.

SMUČIŠČE NA PECI

Tirolčan investira več milijonov šil.

Novemu poslovodji smučišča na Peci Rudolfu Schreyerju je uspelo za investicije pridobiti novo podjetje, namreč AG Petzenland, ki hoče prihodnje leto smučišče kupiti za 20 mio. šilingov. Nato hočejo Tirolčani investirati nadaljnjih 70 mio. šilingov.

Letošnja sezona je dobro pričela, dnevno pride na Peco 800 gostov, v počitnicah celo več. Veliko važnost pripisuje novi poslovodja dobrim snežnim razmeram, zato hoče do vrha smučišča inštalirati snežne topove. Za to potrebuje 30 mio. šil.

V načrtu je tudi sedežnica na slovensko stran, kar bi stalo 20 mio. šilingov, nekaj bi k temu prispevala tudi EU. V celotni koncept pa hoče Schreyer vključiti tudi regijo okoli Klopinskega jezera, ki bi s tem imela tudi pozimi polne hotele. Paralelno k tem investicijam, naj bi v dolini nastalo tudi veliko igrišče za golf.

S Peco gre spet na bolje. AG Petzenland hoče investirati 70 milijonov šilingov.

PRORAČUN 2000

V Galiciji so morali načeti rezerve

Galicija. 20,9 mio. šil. obsega proračun v občini Galiciji v letu 2000 in je izravnani. Grozečega minusa so se Galičani znebili s tem, da so v proračun vzeli 390.000 šilingov iz kapitalskih rezerv. Sklep je občinski svet sprejel soglasno. Milan Blažej (EL) je dejal, da je manevrski prostor vedno manjši, saj požrejo bolnice (2,15 mio.), zveza šol (1,13 mio.) in zveza za socialno pomoč (3,15 mio.) večji del proračuna. Galičani upajo, da bo dežela med letom dala nekaj izrednih finančnih dotacij.

1999 se je pričelo varčevanje

Za občine leto 1999 ni bilo ravno rožnato. Največje uspehe so lahko zabeležile še privatne iniciative. S koncem leta so morale vse občine pričeti masivno varčevati. **Pripravil Silvo Kumer**

Z lastno iniciativo je mag. Štefan Kramer uspel. V Dobrli vasi imajo od letos naprej privatni dvojezični otroški vrtec, ki je do zadnjega mesta zaseden.

■ Uspeh s samoiniciativami

Privatni vrtec. Velik zgodovinski uspeh je v Dobrli vasi zabeležil mag. Štefan Kramer s svojimi odborniki. Ker je župan Pfeifer s SPÖ preprečil javni dvojezični vrtec, je Kramer z društvom Mavrica postavil na noge privatni otroški vrtec, ki je septembra odprl vrata in je do zadnjega mesta zaseden.

Konec za sežigalnico. Mag. Hanzi Mikl je v Podkloštru organiziral protest proti sežigalnici odpadkov. Pri ljudskem povpraševanju se je sicer 58 % občanov izreklo za projekt, toda med letom se je izkazalo, da sežigalnice ne bo - celo EU je ni odobrila.

Vrtec „Jaz in ti“ v Borovljah je v tem letu dobil od dežele in države končno vrnjen vsaj del denarja, ki ga je investiral. S tem se je sicer zmanjšal kredit, finančne skrbi pa društvu kljub temu ostanejo.

■ Afere in škandali

Bistrica/Šmihel. Za nepotrebne zaplete je skrbela velikovška okrajna SPÖ, ki je hotela kanalskemu rebelu Pepeju Potoschnigu pokazati moč in ga povabila za „zatožno klop“ - toda brez rezultata. Za razburjenje je skrbel tudi bistriški podžupan Peter Winkl (SPÖ). „Politična nasprotnika“ P. Potoschniga in mag. V. Smrtnika je zatožil pri njihovih šefih in si s tem v občini pridobil naziv „Schiagler-Peter“.

Dobrila vas. Afera Karner je bila na začetku leta glavna občinska tema. Karner je nato odstopil, s tem se je klima v občini nekoliko pomirila.

Pliberk. 12 mandatarjev je politično posleglo v šport in na iniciativo SVG Bleiburg preprečilo slovenskemu športnemu društvu namembo nogometnega igrišča.

CITATI 99

Nevarno je, če začnejo politiki soditi o tem, kaj je umetnina in kaj ne.

MESTNI SV. GOTTFRIED STÖCKL (ÖVP/PLIBERK)

Uspeh je bil možen, ker so se člani začeli zavedati pomena samostojnosti.

MARKO TRAMPUSCH, PRED. STROJN. KROŽKA

Kot narodna skupnost smo doslej dobili le to, kar smo si sami priborili.

MAG. URBAN POPOTNIK (VS BISTRICA N. Z.)

Pliberčane svarim, da naj ne grozijo z mišicami, sploh še, če se izkaže, da je v njih samo zrak.

PREDSEDNIK SOSVETA DR. MARJAN STURM

Če bo šlo tako z občinskimi financami naprej, bodo občine kmalu financirale deželo in ne obratno.

ALFRED KRAL (EL/BISTRICA)

K tebi Flödl ne bom prišel z odvetnikom, ampak te bom v malem sekiral.

... zdaj pa bova šla na krvavi travnik ...
... tega nisem rekel Wakounigu, ampak podžupanu Flödlu...

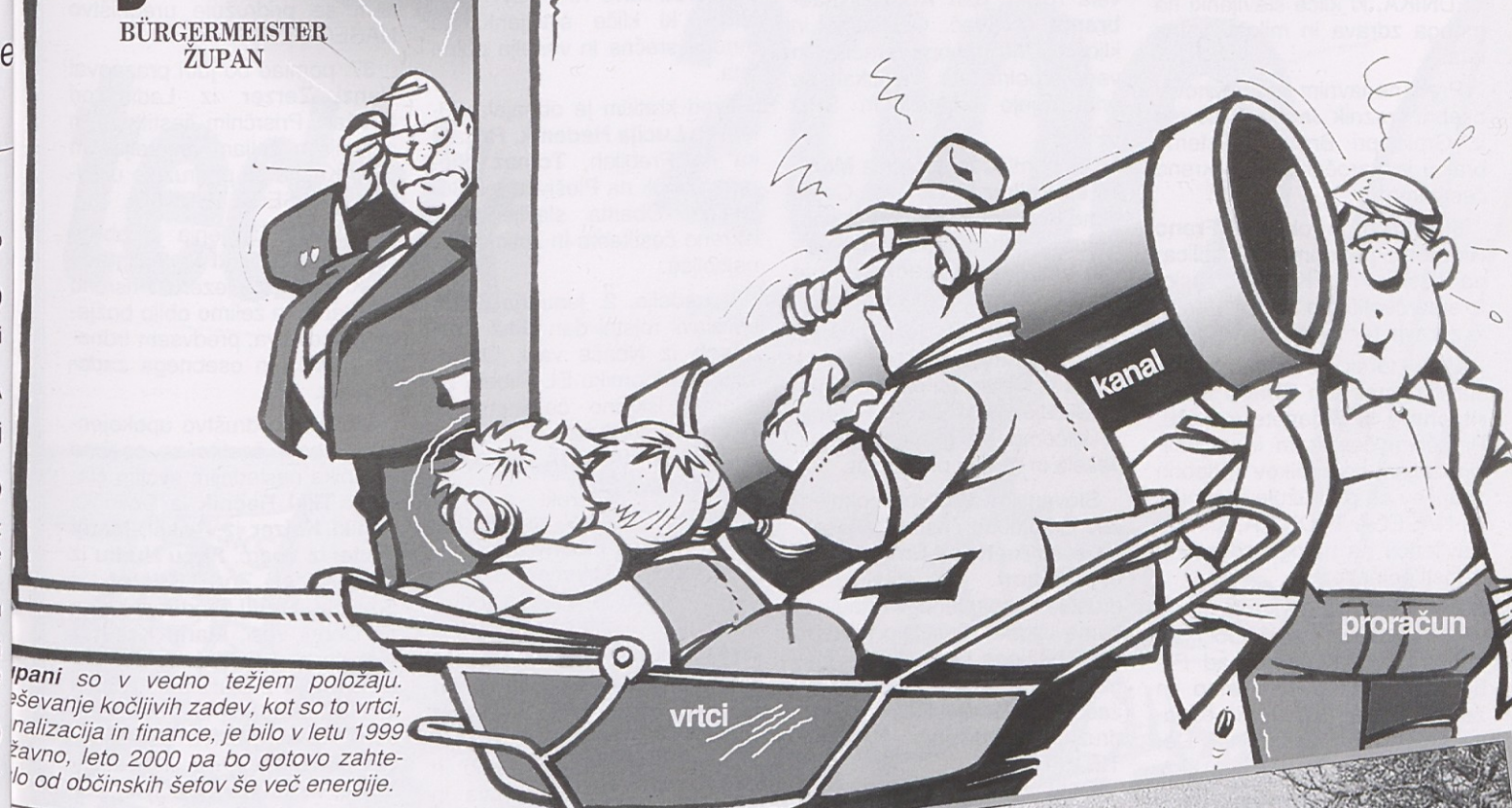
BISTRIŠKI PODŽUPAN PETER WINKL (SPÖ)

■ Večna tema kanalizacija

Podjuna. Tudi leto 1999 je bilo vprašanje čiščenje odplak eno glavnih tem v občini. Bistrica in Pliberk se še vedno nista zedinili, Globašani pa so v tem letu upali na zeleno luč za lastno napravo, na žalost doslej zaman. Edina luč v kanalu: Občanom so do leta 2012 podaljšali rok za rešitev kanalizacijskega vprašanja. Državi je namreč zmanjkalo denarja...

GEMEINDEAMT OBČINSKI URAD

Spani so v vedno težjem položaju. Pševanje kočljivih zadev, kot so to vrtci, kanalizacija in finance, je bilo v letu 1999 glavno, leto 2000 pa bo gotovo zahtevalo od občinskih šefov še več energije.

Slike: Fera
Karikature: Frießnegg

Vogrče. Veliko je bilo veselje, ko so vogrški gasilci osvojili koroškega prvaka - tem večja je bila jeza, ko jim deželni svetnik Wurmitzer ni dovolil zidati gasilskega doma po vogrških načrtih.

Brnca. Čeprav so šefi Elana vedno zatrjevali, da tovarna ni ogrožena, je prišel letos zanjo konec. Skoraj celotno proizvodnjo so preložili v Begunje.

Pliberk. „Obljube delajo dolg.“ Tega izreka pa se očitno ni preveč zavedal predsednik sosveta Marjan Sturm in je črtal obljublje-

no podporo za Kulturni dom Pliberk. Pliberčani so masivno protestirali - zaenkrat zaman.

Volitve. EL je hotela letos z A. Wakounigom v deželni zbor in z B. Sadovnikom v parlament. Nič ni bilo iz tega, oba sta ostala ohranjena EL in družinama.

■ Samostojnost

Podjuna. Strojnemu krožku Podjuna je grozil konec, ker je imel premalo članov. Uspelo pa je število zvišati nad 270 - s tem ostanejo slovenski kmetje tudi v prihodnje samostojni.

■ Nova povezava

Železna Kapla. Desetletja je trajalo, preden je prišlo od uredništvu projekta Pavličovo sedlo. Letos so pričeli z gradnjo ceste, ki bo že leta 2000 povezovala dolino reke Bele in Logarsko dolino.

■ STOP za železnico

Rož. Iniciativa SOS Rož je uspela. HL/AG preverja nove možnosti za gradnjo železnice skozi Rož. **Podjuna.** V Podjuni pa se iniciative še borijo za svoje pravice, medtem pa je HL/AG že predložila svoje načrte, ki so vzbudili predvsem v Škrcijanu protest.

ČESTITAMO

V sredo, 29. decembra, je slavila 72-letnico **Marija Stingler** z Bistrice v Rožu. Pristrčnim čestitkam in najboljšim željam SPD Kočna in prijateljev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA, ki kliče slavljenci na mnoga zdrava in milosti polna leta.

Pred nedavnim je praznoval osebni praznik **Janez Debevec** iz Grpič pri Brnci. Zvestemu bralcu in naročniku NT iskreno čestitamo!

65-letnico je obhajal **Franc Niemetz**, po domače Toplicar na Plešivcu nad Kotmaro vasjo. Iz srca čestitamo in želimo obilo zdravja ter zadovoljstva.

Minuli torek, 28. decembra, je slavil rojstni dan **Simon Smeritschnig** iz Šmarjete v Rožu. Pristrčnim čestitkam in najboljšim željam sorodnikov in dobrih znancev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA, ki kliče slavljencu na mnoga zdrava in milosti polna leta.

Prav tako rojstni dan je obhajala **Valentina Kušej**. Občinski odbornici EL Bistrica nad Pliberkom iskreno čestitamo in želimo mnogo uspeha in osebnih srečeh tudi v prihodnje. Čestitkam se pridružuje EL.

Slovensko društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike naslednjim svojim članom: **Mariji Stanz** iz Dobrle vasi, **Jožetu Urhu** s Plaznice, **Neži Starmuž** iz Žamanj, **Tončki Hobel** iz Vesel pri Šentprimožu in **Pavli Okorn** iz Vinogradov pri Žitari vasi. Posebne čestitke pa veljajo **Nataliji Sibetschnig** iz Belovč, ki slavi 75-letnico življenja. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljencem od srca čestitajo in kličejo na mnoga zdrava in milosti polna leta. Čestitkam upokojencev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

V nedeljo, 26. decembra, je praznovala rojstni dan **Marija Feinig** iz Sveč. Slavljenci iskreno čestitamo in želimo vse najboljše. Čestitkam se pridružujejo SPD Kočna in prijatelji.

V Borovljah je slavila okroglo obletnico življenja **Štefka Apovnik**. Slavljenci ob tej priložnosti od srca čestitajo vsi domači in drugi sorodniki. Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA, ki kliče slavljenci na mnoga leta.

N Reki pri Šentjakobu je prav tako slavil okroglo obletnico življenja **Franci Mečina**. Tudi njemu veljajo naše iskrene čestit-

ke in najboljše želje.

1. januarja 2000 bo praznovala rojstni dan **Krista Hildebrandt** iz Sveč. Čestitamo in kličemo na mnoga srečna in veselja polna leta. Čestitkam se pridružujejo prijatelji in SPD Kočna.

35. pomlad je obhajala **Monika Ladinik** iz Kršne vasi. Čestitamo in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje. Čestitke veljajo tudi **Kristini Ladinik**, ki je praznovala 10. pomlad.

Pred nedavnim je praznoval 62-letnico življenja **Štefan Gregorič** iz Male vasi pri Globasnici. Slavljencu od srca čestitamo in kličemo na mnoga zdrava, vesela in milosti polna leta.

Slovensko društvo upokojencev Šentjakob čestita za osebne praznike **Kristi Smole** in **Mici Gregori**. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljencema iskreno čestitajo in želijo obilo božjega blagoslova, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

Pred kratkim, 21. decembra, je praznoval 72-letnico življenja **Štefan Kušej**, po domače Srienčev oče z Blata pri Pliberku. Slavljencu za to lepo obletnico iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva.

43. pomlad je praznovala **Agnes Ramuš** iz Strpne vasi. Slavljenci ob tej priložnosti od srca čestitajo in želijo vse naj-

boljše vsi domači in drugi sorodniki. Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA, ki kliče slavljenci na mnoga srečna in veselja polna leta.

Pred kratkim je obhajala 78-letnico **Lucija Hedenik**, Rožanka na Prebljah, **Tomaž Niemitz**, Žmuk na Plešivcu, pa 66-letnico. Obema slavljencema iskreno čestitamo in želimo vse najboljše.

V nedeljo, 2. januarja 2000, bo slavil rojstni dan **Blaž Kordesch** iz Nonče vasi. Občinskemu odborniku EL Pliberk že vnaprej iskreno čestitamo in želimo vse najboljše. Čestitkam uredništva NAŠEGA TEDNIKA se pridružuje EL.

Jutri bo obhajal rojstni dan **Janko Oitzl** s Polane pri Bistrici v Rožu. Čestitamo in želimo mnogo sreče in uspeha tudi v prihodnje. Čestitkam se pridružujejo prijatelji in SPD Kočna.

Pred kratkim je slavila 60-letnico življenja **Tina Male** iz Borovelj. Slavljenci za okroglo obletnico iskreno čestitamo in kličemo na mnoga zdrava in sreče polna leta. Čestitkam se pridružujejo vsi domači in drugi sorodniki.

Za minuli rojstni dan čestitamo tudi **Kristi Haudej** iz Prible vasi. Vse najboljše!

Dan pred svetim večerom, 23. decembra, je obhajala rojstni dan **Marija Sager** s Polene pri Šentlipšu. Slavljenci iskreno čestitamo in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje.

Pred nedavnim je obhajal osebni praznik **Andrej Boročnik**. Pevcu Moškega pevskega zbora Kralj Matjaž iz Libuč želim vsi člani zbora vse lepo in dobro tudi v prihodnje. Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

37. pomlad bo jutri praznoval **Hanzi Zerzer** iz Ladin pri Svečah. Pristrčnim čestitkam in najboljšim željam prijateljev in SPD Kočna se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

61-letnico življenja je obhajala **Štefka Vauti** iz Podgrada pri Klopinskem jezeru. Pristrčno čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, predvsem trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva.

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike naslednjim svojim članom: **Tilki Račnik** iz Dolinčič, **Faniki Kajzer** iz Rinkol, **Mariji Prutej** iz Vogrč, **Fricu Hudlu** iz Globasnice, **Zori Kristof** iz Šmihela, **Mariji Kajdiš** iz Kokja pri Dobrli vasi, **Mariji Kraut** z Bistrice nad Pliberkom, **Erhardu Stucku** z Blata pri Pliberku in **Rozi Žmahar** iz Vogrč. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljencem od srca čestitajo in želijo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam in željam upokojencev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

V ponedeljek, 3. januarja 2000, bo obhajal rojstni dan **Melhijor Verdel**. Predsedniku SPD Borovlje in občinskemu odborniku VS Borovlje od srca čestitamo in želimo mnogo zdravja, sreče in zadovoljstva tudi v prihodnje. Čestitkam uredništva NAŠEGA TEDNIKA se pridružuje EL.

Na Rutah v Podgorjah je obhajala osebni praznik **Neža Wrolich**. Slavljenci od srca čestitamo in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje. Čestitkam se pridružuje Slovensko društvo upokojencev Šentjakob.

Prihodnji ponedeljek, 3. januarja 2000, bo obhajal 77-letnico **Hanzi Tschelesnig** z Bistrice v Rožu. Slavljencu ob tem lepem rojstnem dnevu iz srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam se pridružujejo prijatelji in SPD Kočna.

Del čestitk prejemo od kolegov slovenskega oddelka ORF.

ČESTITKA TEDNA

Polokrogli jubilej Hirmove mame

Prav danes, 31. decembra, slavi 75-letnico življenja **Marija Prutej**, po domače Hirmova mama iz Vogrč. Posebnega slavlja jubilančica ni načrtovala, je pa včeraj v domačem krogu v Vogrčah nazdravila s svojimi najdražjimi.

Pristrčnim čestitkam in najboljšim željam uredništva NAŠEGA TEDNIKA se pridružuje Slovensko društvo upokojencev Pliberk.

naš tednik 2000

pol
stoletja

Naš tednik • 1949 - 1999 • Narodni svet

TOP
FRIEDNEC
89

O zaslužnih možeh in potrebnih prepričljivosti

50-letnica NAŠEGA TEDNIKA in NSKS naj bi bila predvsem izziv za prihodnost.

Izteka se stoletje, smo na pragu leta 2000 - izteka pa se tudi 50-letnica NAŠEGA TEDNIKA in NSKS. Posebnih slavij nismo prirejali. Tega ne samo zaradi velikih skrbi, s katerimi se srečavamo zlasti v preteklih štirih letih in jih rešujemo s potrebno vztrajnostjo in optimizmom. Prirejali jih tudi zato nismo, ker dajemo prednost reševanju vprašanj, ki so merodajna za uspešno delovanje v naslednjem tisočletju. Jubilejna obletnica in iztekajoče se tisočletje pa sta prav tako primerna priložnost, da v bolj ali manj skrčeni obliki opozorimo na dogodke in osebnosti, ki so po 2. svetovni vojni merodajno vplivali na politični razvoj narodne skupnosti. Delovanje številnih - tako še živčih kakor na žalost že rajnih - političnih aktivistov je izraz poštenega in neumornega prizadevanja za ohranitev slovenskega življa na Koroškem. Marsikdaj so bili deležni nerazumevanja, kljub temu so vztrajali. Vodilo jih je prepričanje, kot ga je izrazil legendarni Mirko Kumerčič: Če morem koristiti slovenski stvari, se rad žrtvujem in prevzamem nalogo.

To seveda ne velja samo za tiste, ki jim dajemo v pričujoči izdaji NAŠEGA TEDNIKA več prostora. Takih javnih delavcev „z dušo in telesom“ je še in še, predvsem tudi na kulturnem področju. Na primer Nužej Tolmaier, ki je pred 34-

imi leti začel delati v tedaj še skupni pisarni NSKS in KKZ. Poleg tega je bil več let med vodilnimi sodelavci NAŠEGA TEDNIKA. Nužej pozna stvarnost narodne skupnosti kakor lastni žep. Svoje bogate izkušnje in informacije bi moral nujno posredovati sedanjim in poznejšim rodovom v obliki spominov.

Toda vrnimo se spet k 50-letnici NAŠEGA TEDNIKA in NSKS. Kakor boste lahko prebrali iz posameznih prispevkov, je NSKS izdal 14. septembra 1949 prvo izdajo NAŠEGA TEDNIKA zaradi deželnozborskih volitev. Podpiral je samostojno kandidaturu Krščanske ljudske stranke. S tem je hotel na eni strani popraviti zamudo iz leta 1945, ko na deželnozborskih volitvah koroški Slovenci niso kandidirali s svojo listo. Na drugi strani pa je nakazal pot, ki ga je vodila, neposredno ali posredno, v vsej svoji polstoletni zgodovini - pot politične samostojnosti.

Ustanovitelj NSKS dr. Joško Tischler je bil odločen zagovornik samostojnega političnega nastopanja. Prav tako je bil -

IZ UREDNIŠTVA NAŠEGA TEDNIKA

JANKO KULMESCH

kljub hudim razočaranjem, ki so mu jih v prvih letih po vojni prizadeli oblastniki komunistične Slovenije - odločen zagovornik tesnega sodelovanja z državo matičnega naroda. Bil je mož globokega krščanskega prepričanja, hkrati pa dosleden nasprotnik klerikalizma. Njegov dolgoletni naslednik dr. Matevž Grilc, za katerega sta bila dr. Tischler in dr. Cigan narodnopolitična vzornika, ga je dobro opisal: „Dr. Tischler je bil realist, če pa je

šlo za narodno skupnost, ni poznal kompromisa.”

Velik preobrat. Hkrati je znano, da je NSKS nekaj let podpiral samo ÖVP in postavljala krščanska načela na prvo mesto. Odgovorni zastopniki so videli v tem predvsem tudi možnost za politično (in finančno) preživetje organizacije. Kakor se je izkazalo, so bila njihova pričakovanja nerealistična. Tudi „krščanska“ ÖVP ni bila pripravljena, da bi jih upoštevala kot resnega partnerja. Prednost je vedno dala krogom KHD.

Ljudje na podeželju, zlasti pa tudi dunjski študentje Grilc, Warasch, Smolle in Wedenig, so leta 1972 dosegli daljnosežen preobrat. Pri tem jim je odločilno pomagal dr. Joško Tischler. Po tem preobratu je NSKS dosledno zagovarjal samostojno politično nastopanje na vseh ravneh.

Posebno pomembno vlogo sta igrala dr. Matevž Grilc, ki ga je dr. Tischler izbral za svojega naslednika, in mag. Filip Warasch. Leta 1972 je bil mag. Warasch izvoljen za osrednjega tajnika. Takoj se je posvetil občinskim volitvam leta 1973 in mnogo prispeval k velikemu uspehu samostojnih list. Še posebej uspešna pa so bila njegova prizadevanja, da je tedanjí podpredsednik ZSO dr. Pavle Apovnik

Dr. Pavel Apovnik (stoje) kot glavni kandidat KEL na volilnem zborovanju v Pliberku februarja 1975. Poleg Apovnika (z desne) pokojni vodja EL Pliberk Štefan Trampusch, dr. Matevž Grilc in pokojni podpredsednik NSKS Ignac Domej.

Državni poslanec Karel Smolle pri svoji drugi zaprisegi (v slovenščini) v dunajskem parlamentu.

postal glavni kandidat KEL na deželnozborskih volitvah leta 1975. Apovniku je uspelo ustvariti vzdušje, ki ga je težko opisati. Na žalost je mandat zgrešil le za nekaj sto glasov, deželni glavar Wagner pa je nato sklenil spremembo volilnega reda, ker je s tem hotel za vse čase preprečiti vstop (K)EL v deželni zbor. To mu je tudi uspelo.

Velik uspeh. Ni pa mu uspelo preprečiti dolgoletnega predsednika KEL Karla Smolleja kot državnega poslanca. Smollejeva dvojna izvolitev v dunajski parlament (leta 1986 in 1998) spada na vsak način med največje politične uspehe koroških Slovencev v 2. republiki. Pri tem nikakor ne smemo pozabiti tudi na zasluge in požrtvovalno delo, ki ga opravljata sedanji predsednik EL Andrej Wakounig in tajnik Bernard Sadovnik.

Bili pa bi politično naivni, če ne bi videli, da se sedanji razvoj nikakor ne da primerjati s preteklimi tremi desetletji. Skrajno neugodne okoliščine, v katerih deluje sedanje vodstvo deželne EL (krivični volilni red!), se gotovo ne dajo zanikati. Toda tudi splošno vzdušje za EL kot narodnostno stranko je več ko neugodno. Dejansko je deželna EL v identitetni krizi. Čimprej bo morala zato najti odgovor na vprašanje: Kako lahko sploh preživimo?

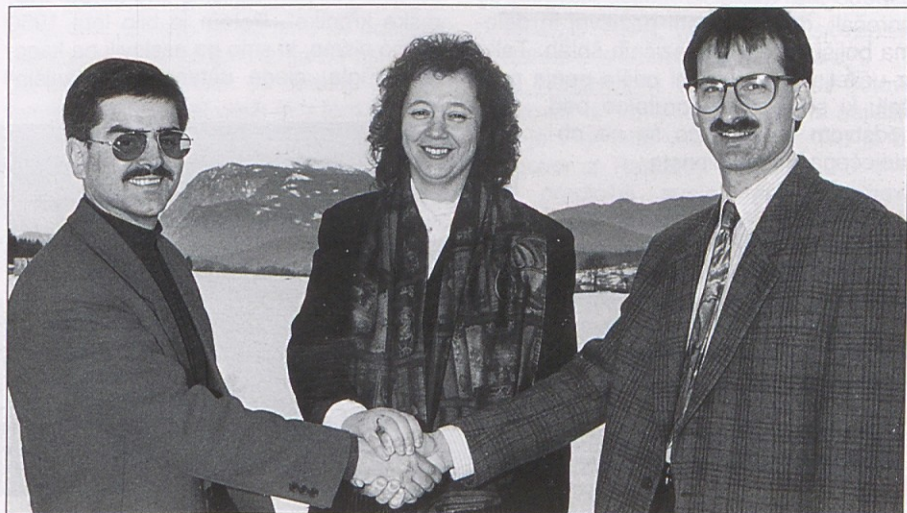
NSKS je na to vprašanje že odgovoril. Leta 1995 je na izrednem občnem zboru sklenil, da se na osnovi narodnostnega načela odpre za vse pripadnike narodne skupnosti - tudi za tiste, ki niso somišljeniki EL. Seveda pa bo moral biti v tem oziru predvsem prepričljiv - in to ne samo februarja 2000, ko bo izvedel 2. neposredne volitve.

Mag. Filip Warasch je bil tudi ustanovitelj Kluba slovenskih občinskih odbornikov leta 1973.

Ek. sv. Mirko Kumer-Črčej † je bil med pionirji samostojnega političnega gibanja koroških Slovencev.

Glavni kandidat EL Andrej Wakounig, Ingrid Zablatnik in Hanzi Mikl (z leve) na deželnozborskih volitvah 1994.

„Slovenci moramo biti politično prisotni”

Dr. Joško Tischler v enem redkih intervjujev z NAŠIM TEDNIKOM.

Nekateri trdijo, da so botrovale ustanovitvi Narodnega sveta koroških Slovencev emigrantske sile?

DR. TISCHLER: Jaz bi odločno naglasil, da noben emigrant ni botroval ustanovitvi Narodnega sveta koroških Slovencev. In se tudi nihče ni vmešaval. Pač pa so bile na vidiku volitve za deželni zbor, razpisane za 9. oktober 1949. Mnenja smo bili, da moramo biti prisotni kot Slovenci, in je bil soglasen sklep, da gremo samostojno na volitve za deželni zbor. Do druge slovenske organizacije na Koroškem, do Demokratične fronte delovnega ljudstva, je vladalo napeto razmerje. To se je izražalo tudi v pisanju "Slovenskega vestnika". Do slovenskega naroda v Ljudski republiki Sloveniji ni bilo nobenih stikov, pač pa smo se zavedali, da manjšina brez oficialnih stikov ne more živeti. V ista leta spadajo tudi že prvi napadi na obvezno dvojezično šolo. Gonja je bila največja v velikovškem okraju. S strani ÖVP sta se tozadevno posbej „odlikovala” svetnik dr. Alois Karis in državni tajnik Ferdinand Graf.

Prvi upor se je začel v Galiciji 1945. Tam je nadučitelj Kordesch, ki je sedaj doma v Kotmari vasi, začel rovariti proti uredbi. In sta se odpeljala šolski zastopnik Charling in deželni šolski nadzornik Heinzl v Galicijo, in sta izvedla potem premestitev tega učitelja. Konference učiteljev so raziskavale rezultate oziroma uspehe na dvojezični šoli. Povsod so poročali, da so uspehi pozitivni in deloma boljši kot na enojezičnih šolah. Tako iz učiteljskih krogov ni prišla gonja proti šoli, ki se je vršila brutalno pod vodstvom tedaj javno še ne obstoječega Heimatdiensta.

In kljub temu je NSKS podpiral pri volitvah ÖVP?

DR. TISCHLER: ÖVP je bila nositeljica avstrijske državne ideje. Vsaj formalno. Zaradi tega smo bili mnenja, da ji damo glasove za državni zbor.

V koliko je vplival pri tem krščanski nazor in v koliko je tudi pri ustanovitvi Narodnega sveta bilo prisotno ideološko vprašanje?

DR. TISCHLER: Do gotove mere

prav gotovo. Predvsem z ozirom na slovensko duhovščino, ki je od nekdanj nosilec slovenstva na Koroškem, tako gospodarsko, kulturno in politično. Mi mimo duhovščine nismo mogli. In tudi ne hoteli.

Na deželni ravni je NSKS nastopal samostojno. Mandata sicer nismo dosegli, toda kljub temu se je ravno na volitvah izkazala uspešnost Narodnega sveta koroških Slovencev. Nujnost Narodnega sveta se je predvsem pokazala leta 1950, ko je šlo za to, da se Mohorjeva hiša v Celovcu vrne Mohorjevi družbi. S tem je bila dana možnost misliti sploh na ustanovitev tiskarne v pritličju in na dijaški dom pozneje. Potem je važno dejstvo, da so ustavili Angleži „Koroško kroniko” s 1. majem 1950. In je bila nevarnost, da bo namesto „Koroške kronike” izhajala „Koroška domovina”, kot po plebiscitu.

Kaj je to „Koroška domovina”?

DR. TISCHLER: Ponemčevalni list, deloma v slovenščini, deloma v nemščini pisan. Izdajala ga je vlada. In to je bila nevarnost. Gospa Mathews, ki je vodila angleški oddelk za radio in za „Koroško kroniko”, nas je obvestila o tem, da bo Kronika ukinjena, in bila je pripravljena dati naslove Našemu tedniku. Naš tednik, ki je prej izhajal od začetka na dveh straneh, se je kasneje razširil na 4 strani, s 1. majem 1950 pa smo ga razširili na osem strani in ga plačevali z inserati. Inseratni oddelk pa smo prejeli od „Koroške kronike”. Potem je bilo leta 1950 važno pismo, ki smo ga naslovili na kancelerja Figla, glede ustanovitve manjšin-

skega oddelka pri zvezni in pri deželni vladi. Na to je kanceler Figl odgovoril, da je to stvar dežele. Na isto pismo je pripisal deželni glavar Wedenig, da je odgovornost pri zvezni vladi. Ker kanceler in deželni glavar nista hotela odgovornosti, smo se obrnili na prezidenta Rennerja.

Delegacija Narodnega sveta ga je oktobra 1950 obiskala in mu je predložila stvar, oziroma položaj. Mnenje Rennerja je bilo, „dass dieser ungesetzliche Zustand nicht dauern kann”. In je obljubil, da se bo posvetoval s kanclerjem Figlom in z glavarjem Wedenigom, kar je tudi storil. Takoj za tem pa je konec leta 1950 umrl.

Kakšen je bil odnos NSKS do uradne koroške Cerkve?

DR. TISCHLER: Leta 1948, 15. julija, je slovenska delegacija obiskala škofa. V delegaciji smo bili dr. Vinko Zwitter, Janko Janežič, dr. Valentin Inzko, Mirko Srienc in jaz. Tam smo prosili škofa, oziroma od njega zahtevali imenovanje posebnega generalnega vikarja. Škof se je postavil na stališče, češ da je generalni vikar zelo uspešen, in da je njegovo stališče: en Bog, en škof, en generalni vikar. Eden izmed udeležencev je škofu odgovoril: „Exzellenz, das riecht so sehr nach ein Volk, ein Reich, ein Führer”. Škof nam je tedaj obljubil, da gre septembra 1948 v Rim poročat in da bo po vrnitvi odgovoril na našo prošnjo. Pa do danes ni odgovoril.

Prva skupna seja NSKS in ZSO je bila 18. maja 1955 pri „Königu” v Celovcu.

Kako se Vi, gospod dr. Tischler, spominjate dneva, ko so podpisali avstrijsko državno pogodbo?

DR. TISCHLER: Državna pogodba je bila podpisana 15. maja 1955. Listi so objavili tekst državne pogodbe 16. in 17. maja. Prej nismo vedeli za tekst. In tudi za člen 7 smo izvedeli šele tedaj. Takoj nato sem jaz telefoniiral predsedniku Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Fancu Zwitteru in ga prosil za razgovor. Dobila sva se 18. maja 1955 ob treh popoldan pri „Königu” v Celovcu. Poskušal sem pokazati, da državna pogodba ne pozna ne čr-

Dolgoletna predsednika osrednjih organizacij dr. Franci Zwitter (ZSO) in dr. Joško Tischler. V sredini bivši deželni poslanec Hanzi Ogris.

Dr. Joško Tischler je odločilno podpiral svojega naslednika dr. Mitevža Grilca in osrednjega tajnika mag. Filipa Warascha.

nih ne rdečih Slovencev, ampak samo Slovence. In zaradi tega mislim, oziroma sem zastopal mnenje, da moramo stališče do teksta državne pogodbe, kar se tiče nas, narodne manjšine, zajeti skupno. Dr. Zwitter je to moje mnenje tedaj odklonil, toda po dolgih pregovarjanjih je prišlo vendar 11. oktobra 1955 do skupne spomenice, ki smo jo izročili vladi. To je začetek sodelovanja med obema organizacijama, tako rekoč prva koordinacijska seja. Do tedaj med NSKS in ZSO stikov ni bilo. Kot rečeno, smo predali spomenico 11. oktobra 1955, toda zvezna vlada ni odgovorila na spomenico do danes in deželna vlada tudi ne.

Schwendenweinom sva se dogovarjala, kaka bi ta gimnazija bila. Realni predmeti bi bili v nemščini, filozofski predmeti pa v slovenščini. To se pravi, latinščina, slovenščina, grščina in matematika v slovenščini, kemija, fizika in tako dalje pa v nemščini.

začeli, in to leta 1956. Tedaj je Mohorjeva družba začela ustanovljati dijaški dom za fante in dekleta; leta 1956 zopet ni bilo gimnazije in smo otrokom svetovali, naj grejo na nemške šole. Končno smo leta 1957 pripravili potem tri razrede.

Koroški Slovenci Vas z vso pravico imenujejo „Očeta slovenske gimnazije“. Kakšni so Vaši spomini na tista leta, ko se je ustanovljala slovenska gimnazija?

Kdaj so se pravzaprav pričela zakulisna pogajanja za slovensko gimnazijo?
DR. TISCHLER: Začela so se jeseni 1955. Do teh razgovorov je prišlo na poziv prosvetnega ministra in je dobil sekcijski šef dr. Hans Vogelsang nalogo, da se z nami pogovori. Z naše strani sem bil navzoč sam, edini. Pri sekcijskem šefu Vogelsangu sem našel veliko razumevanje. Samo ni bilo vidno, kje bo šola in kdo bo šolo vzdrževal.

DR. TISCHLER: Avgusta 1955, takoj dva meseca po državni pogodbi, je prosvetni minister dr. Heinrich Drimmel dal nalogo koroškemu šolskemu svetu, naj izbere v gimnazijah v Šentpavlu, Celovcu in Beljaku vsa imena študentov in dijakov, ki so vpisani kot Slovenci. In teh so dognali 70 na vseh treh šolah. Nato je bilo 1. septembra 1955 posvetovanje, ki ga je sklical deželni glavar Wedenig; prisotni smo bili tudi šolski nadzornik dr. Arnold, dr. Franci Zwitter in jaz. Hoteli so nas presenetiti z ustanovitvijo gimnazije z osmimi razredi. Mi pa smo se postavili na stališče, da se gimnazija ne ustanavlja od zgoraj, ampak od spodaj. 8. septembra se je začel pouk in v tem času bi morali ustanoviti 8 razredov gimnazije z učenci, o katerih nismo vedeli, če hočejo na slovensko šolo ali ne. Predlagali smo, da bi gimnazijo z dvema razredoma

Razgovarjali ste se z mnogimi avstrijskimi kanclerji. Če te razgovore danes ocenjujete: s katerim kanclerjem se je bilo najbolj prijetno pogovarjati, kateri kancler je bil najbolj pozitivno usmerjen do manjšine, in kateri je po Vašem mnenju največ napravil za slovensko narodno skupnost na Koroškem?

Kakšni so bili tedaj Vaši odnosi do strank, do vodstva ali pa oseb v strankah, konkretno do ÖVP?

DR. TISCHLER: Mi smo se leta 1953, ko so bile zopet državne in deželnozbornske volitve, pogajali. Vsa pogajanja so se razbila. S strani ÖVP sta z nami govorila Ferlitsch in Josef Meier, urednik Volkszeitung. Od začetka je kazalo, da bo prišlo do nekega kompromisa, da bo ÖVP priznala posebno „slovensko skupino“ v ljudski stranki. To so seveda končno odklonili. In na tem se je vse razbilo. Na naši strani pa sta bila poleg mene še člana delegacije dr. Vinko Zwitter in dr. Valentin Inzko. Od tega časa naprej nisem imel z ÖVP nobenih razgovorov.

DR. TISCHLER: Verbalno je bil gotovo razgovor s kanclerjem Figlom najlažji. Ker je Figl znal vse obljubiti. Trd je bil razgovor z Raabom. Raab je, ko smo mu predložili svoje mnenje, izjavil „Hörn`s das würde a Heidngeld kostn“. Z Gorbachom smo imeli razgovore, ko je kandidiral za državnega predsednika in je v Šentjakobu obiskal tudi šolo. Ni bil politično globok razgovor.

Kdaj je padla prva pobuda za slovensko gimnazijo?

DR. TISCHLER: Razgovori o slovenski gimnaziji, oziroma o dvojezični gimnaziji, kot sem si jo jaz predstavljal, so bili najprej z deželnim šolskim nadzornikom Hugom Schwendenweinom. To je bilo leta 1946. Schwendenwein je z velikim razumevanjem gledal ta problem. Mislim sem, da mora obvezni dvojezični šoli slediti dvojezična gimnazija. In s

Prvna skupna seja NSKS in ZSO je bila 18. maja 1955 pri „Königu“ v Celovcu.

In kaj pravite na razgovore s Kreiskym?

DR. TISCHLER: Prvotno sem imel od kanclerja Kreiskya vtis, da res hoče. Ampak nazadnje se je izkazalo, da ne more, ker je pritisk s koroške strani prevelik.

DR. JOŠKO TISCHLER

mag. Filip Warasch

Od lastnih grehov pa do heimatdiensta

1949 - 1968. V znamenju notranjeslovenskega razkola, državne pogodbe, šolskih stavk in vključevanja v večinske stranke. Pripravil Janko Kulmesch.

Junij 1949

28. junija 1949 ustanovni občni zbor NSKS. V torek, 13. septembra 1949, je zbor zaupnikov NSKS sklenil samostojno kandidaturo Krščanske ljudske stranke na deželnozborskih volitvah 9. oktobra 1949. Za volitve v državni zbor je priporočal ÖVP. Kandidati za deželni zbor so bili: 1. dr. Joško Tischler (Celovec), 2. Janko Janežič (Leše pri Šentjakobu), 3. Štefan Koren (Večna vas), 4. Tomo Zupanc (Žrelec), 5. France Kovačič (Škofiče), 6. Miha Švegel (Lobnik), 7. Andrej Šturm (Št. Tomaž pri Celovcu), 8. Karl Mikl (Malošče). KLS je dobila 4.644 glasov, Demokratična fronta delovnega ljudstva pa 2.095 glasov. Leta 1953 je KLS kandidirala pod imenom Krščanska demokratična stranka in dosegla 3.892 glasov. DF ni več kandidirala in priporočala KPÖ ali SPÖ.

September 1949

V sredo, 14. septembra je izšla prva izdaja NAŠEGA TEDNIKA. Glavni članek je bil namenjen kandidaturi Krščanske ljudske stranke (KLS). Poleg tega citira ustanovitelja NSKS dr. Joška Tischlerja. Na ustanovnem občnem zboru NSKS so namreč sklenili, da naj vodstvo izdela manjšinski statut, ki naj bi postal del Vvstrijske državne pogodbe. Dr. Tischler je udeležencem zbora zaupnikov za samostojno kandidaturo KLS 13. septembra poročal: „Manjšinski statut smo predali zastopnikom velesil na Dunaju in avstrijskemu zveznemu kanclerju. V avgustu mi je angleški predstavnik v Avstriji sporočil, da so bistveni deli našega statuta odobreni in da bodo del statuta Avstrijske državne pogodbe.”

Maj 1955

„Državna pogodba podpisana” - tako na naslovnici NAŠEGA TEDNIKA 19. maja 1955. Člen 7 je objavljen v celoti pod naslovom: Slovenščina je uradni jezik. 4. avgusta 1955 so NSKS, KKZ, Družba sv. Mohorja in Kmečka gospodarska zveza z Zvezo absolventk gospodinskih šol sprejeli „Izjavo krščanskih koroških Slovencev”, v kateri izražajo „popolno lojalnost do države in iskreno voljo za so-

delovanje na osnovi državne pogodbe”. 8. novembra 1955 sta NSKS in ZSO posredovala skupno spomenico s predlogi za uresničitev člena 7.

Julij 1955

14. julija 1955 sta gospodinjski šoli v Šentpetru in Šentrupertu dobili pravici javnosti.

Junij 1957

6. junija 1957 je bil dr. Joško Tischler imenovan za ravnatelja Slovenske gimnazije, 8. in 9. julija so bili prvi sprejemni izpiti, 12. septembra ob 13.25 uri pa je bil prvi redni pouk. Poučevalo se je v treh razredih z 92-imi učencev.

September 1958

Čeprav je bilo zaradi šolskih stavk in ob dejstvu, da je Avstrija dobila državno pogodbo, samo vprašanje časa, kdaj se bodo spet uveljavili KHD in njegovi somišljeniki, pa je odlok deželnega glavarja Wedeniga za mnoge kakor strela z jasnega neba: 23. 9. 1958 je s tem odlokom ukinil obvezno dvojezično šolstvo. NSKS in ZSO sta 30. 9. sklicala protestni zbor, ki se ga je udeležilo 700 delegatov.

Januar 1960

4. januarja 1960 je bil občni zbor NSKS. Prvega predsednika dr. Tischlerja je nasledil dr. Valentin Inzko. Dr. Tischler je postal častni predsednik. NAŠ TEDNIK je dal poročilo o občnem zboru naslov: „Ostanemo katoliški in slovenski!”

ROJAKI!

Vsi smo trpel!
Je li vse trpljenje zastoj?
Z nami so kupčevali!
Tudi ml. hočemo sodelovati o svoji lastni usodi!
Zato gradimo na krščanski obnovi
KULTURNEGA
SOCIALNEGA IN
GOSPODARNEGA ŽIVLJENJA V NARODU
„DEŽELI IN DRŽAVI!”
Smo: Za resničen mir v deželi
Za dobro sožitje stanov
Za državno zaščito gospodarsko šibkih slojev!
Zato bomo strnjeno volili edino krščansko stranko naše lepe domovine:
V deželni zbor

Krščansko ljudsko stranko

V državni zbor © V P

Ivan Starc,
bivši deželni poslanec

Dr. Joško Tischler,
predsednik Narodnega sveta

Marec 1960

6. marca so bile deželnozborske volitve. NSKS ni priporočal nobene stranke neposredno, pač pa je poudarjal: „Pri teh volitvah gre za konkretna vprašanja vsakdanjega življenja v okviru splošnega političnega in gospodarskega dogajanja v deželi. Razume se, da smo za ta vprašanja zainteresirani in bomo po tem uravnavali svojo odločitev. Tako kot Slovenci in kot kristjani pa moramo z obžalovanjem ugotoviti, da ni v deželi nobene politične stranke, ki bi z dejanji kazala razumevanje za naše v členu 7 ADP zajamčene pravice ter za naše kulturne in gospodarske potrebe.” Hkrati je NAŠ TEDNIK v glavnem članku ostro nasprotoval volilni propagandi levice, da je treba podpreti „napredno politiko vladne (oz. socialistične - op. ured.) večine.” V dvojezičnih občinah je bilo nadpovprečno število glasov neveljavnih.

Marec 1965

Na deželnih volitvah 1965 se je NSKS sprva dogovarjal z ÖVP, da bi kandidirala dr. Marka Dumpelnika na 13. mestu. Do kandidature ni prišlo, nakar je NSKS mesec pred volitvami sklenil, da bo kandidiral s samostojno listo. Glavni kandidat je bil pokojni Mirko Kumer-Črčej, lista pa je dosegla kljub kratkemu volilnemu boju in proti vsem pričakanjem lep uspeh - 4.272 glasov.

Avgust 1965

9. avgusta 1965 je v Velikovcu umrl dr. Franc Petek, dolgoletni slovenski deželni poslanec pred 2. svetovno vojno. Bil je velik narodnjak, predvsem pa tudi mož z globokim socialnim čutom.

Maja 1968

Maja 1968 je izbruhnila afera Korotan. Študentje, med njimi tudi visokošolska zveza KDZ, se niso strinjali z načinom, kako je ustanovitelj Korotana pater Tomažič vodil dom. Mohorjeva kot lastnica doma je bila na strani patra Tomažiča. Prav tako tudi predsednik NSKS dr. Inzko. To in opiranje NSKS na ÖVP sta bila bistvena razloga, da je na občnem zboru NSKS (13. 10. 1968) dr. Valentin Inzko podlegel dr. Vosperniku.

† Dolfej Picej

Dolga, dolga vrsta pogrebcev je 20. decembra korakala pred in za krsto pokojnega rojaka Dolfeja Piceja od hiše slovenske posojilnice na šmihelsko pokopališče.

Iz globoke hvaležnosti so prišli rojaki iz Roža in vse Podjune, da se zahvalijo za številne usluge, ki jih je Dolfej Picej izkazal vsakomur, ki je iskal pomoči in nasveta pri njem.

Osem duhovnikov je spremljalo njega, ki je imel dva brata duhovnika. Bivši sošolec, sedanji dekan Kristo Srienc je vodil žalni sprevod od doma v cerkev in se na grobu poslovil od rojaka, kateremu je položil Vsemogočni izredne talente v zibelko in te svoje talente je stavil Dolfej svojim rojakom in znancem na razpolago, saj so bila vrata pri njem odprta ob vsakem času. V ljubezni do bližnjega je bil rajni neprekosljiv in to dostikrat v svojo lastno škodo. Ta ljubezen odtehta marsikatero človeško slabost, saj človek ne potuje kot samotnik skozi življenje, marveč je sad podedovanih vrlin in slabosti in tudi sad svoje okolice.

Posebno se je g. dekan zahvalil tudi ženi vdovi, ki je bila vsa leta vzor matere in žene in tako vzgajala in vzgojila šestero otrok.

Za g. dekanom sta spregovorila zastopnika deželne finančne direkcije in sindikata. Poudarila sta v poslovnih besedah strokovne sposobnosti rajnega sodelavca in člana ter njegovo pripravljenost pomagati povsod, kjer se je pojavila potreba po taki pomoči. Rajnega so posebno odlikovali tovariški odnosi do vseh sodelavcev.

Dolfej Picej se je rodil l. 1917 v Št. Primožu v Podjuni kot najmlajši član Voglove družine. Tam je obiskoval ljudsko šolo

in nato gimnazijo v Celovcu. Po maturi se je napotil na inšbruško univerzo, da se posveti študiju zgodovine, za katero je imel izreden talent. Kmalu pa je spremenil svoj življenjski načrt in odšel na visoko šolo za svetovalno trgovino na Dunaju, katero je z diplomom končal leta 1941. V dunajskih letih je bil ponovno tudi predsednik in tajnik Kluba slovenskih koroških akademikov na Dunaju.

Vojaška leta so ga vodila po vsej Evropi in končno leta 1945 nazaj na Koroško, kamor se je vrnila tudi izseljena Voglova družina.

Od julija 1945 je bil skupno s tedanjim vladnim svetnikom dr. Joškom Tišlerjem in dr. Mirtom Zwitterom zaposlen na oddelku X koroške deželne vlade. Ta oddelek je imel predvsem nalogo, da pomaga slovenskim družinam, ki so bile med vojno izseljene, pri nabavi gospodarskih potrebščin na kmetijah, ki so bile večinoma izropane. Na tem delovnem mestu je Dolfej spoznal številne rojake in njih gospodarske težave.

Z ustanovitvijo Narodnega sveta koroških Slovencev leta 1949 je postal dipl. trg. Picej tajnik organizacije in bil ponovno član slovenskih delegacij pri koroški deželni vladi in pri članih dunajske vlade. Decembra 1950 je bil tudi v avdienci pri zveznem predsedniku dr. Rennerju, ko se je izkazalo, da v zadevah slovenske narodne manjšine nočeta biti pristojna ne dunajska in ne koroška deželna vlada. Zgodovinsko je zanimiv akt, katerega je podpisal kancler Figl, da je v manjšinskih zadevah pristojna koroška deželna vlada, koroški deželni glavar pa je pripisal na isti akt pripombo, da je v manjšinskih zadevah izključno pristojna zvezna vlada na Dunaju.

Slovenska delegacija je predložila ta akt državnemu prezidentu dr. Rennerju. Ko je prezident prebral to listino, je pristavil, da si država takega gledanja na to vprašanje ne more dovoliti in zagotovil, da bo nemudoma posredoval tako pri zvezni kakor tudi pri deželni vladi. Še isti mesec je državni predsednik dr. Renner umrl.

Naš list tudi ne more mimo dejstva, da je Dolfej Picej s svojim delom v inštatnem oddelku lista mnogo pripomogel h gospodarski utrditvi lista. Sam je tudi ponovno pisal gospodarske članke ali dajal pobudo. Po vstopu v službo deželne finančne direkcije je ostal sotrudnik lista in njegov svetovalec.

Številne so vloge, ki nosijo tudi podpis tajnika Piceja v zadevi slovenske gimnazije in šolstva sploh. Sicer niso rodile neposrednega uspeha, pač pa so leta preje pripravljale realizirano slovensko gimnazijo, katero obiskujeta sedaj tudi pokojnikova sin Dolfej in hčerka Ivanka kot vzorna učenca.

S pesmijo na domu, v cerkvi in ob grobu se je od Dolfeja poslovil moški zbor pod vodstvom g. Sadjaka.

Dipl. trg. Dolfej Picej iz Šmihela se je v predbožičnih dneh leta 1966 na tragičen način za vedno poslovil od svojih najdražjih. V povojnih letih je igral pomembno vlogo v narodni skupnosti. Bil je prvi tajnik NSKS, veliko se mu ima zahvaliti tudi Naš tednik, posebej pa številni slovenski rojaki, ki jim je bil dober svetovalec v vsakem pomenu besede. Oportunizma ni poznal, zelo sta ga odlikovala poštenost in zvestoba. Njegove izredne zasluge so še vse pre malo upoštevane v pričevanjih in zgodovino pisju. A gotovo bo prišel čas, ko se bo tudi ta zamuda primerno popravila. Objavljamo poročilo v spomin Dolfeju Piceju, ki je izšlo v božični izdaji NAŠEGA TEDNIKA leta 1966.

Pri nas na Koroškem

Obirska naj živi!

(Naš parlament je zasedal)

Prav zares, parlament Obirske. Saj že ime Obirsko pove, da pri nas ne gre za kako zakotno vas, temveč za deželo Obirsko. In če je dežela, ima tudi parlament. Prišli so skupaj zastopniki iz vseh krajev Obirske: iz Zgornje in Spodnje sončne, iz Šajde in Osence, z Lenarškega hriba, iz Jam in iz Kort, vse je bilo tukaj, vse tudi od vseh strank, kolikor jih imamo pri nas.

Sejali smo pri Kovaču v nedeljo, 7. marca 1965, zvečer. Ob 17. uri je pričela „vladna“ stranika; njene namene in težnje, delo, obljube in obete je razkladal župan občine Železna Kapla — Bela in deželni poslanec g. Lubas. Verno so ga poslušali zbrani „parlamentarci“ in mu s ploskanjem pohvalno izrazili svoje zadovoljstvo; prav razumeli so ga seveda šele, ko je g. učitelj Polanšek tolmačil govor g. Lubasa v jeziku naše obirske dežele.

Ob 19. uri pa je nastopil zastopnik mlade stranke, ki združuje pod imenom „Koroška volilna skupnost“ vse tiste, ki jim je drago naše domovje in vse kar smo z njim in v njem prejeli, ki jim je draga vsa naša kultura, očitujoča se v našem jeziku, naših pesmih, šegah in navadah, ki jim je draga naša samostojnost in naša čast, in so pripravljani, da se poslužijo vseh pravic za obrambo teh velikih vrednot, zdaj predvsem volilne pravice. Nastopil je torej nosilec liste Koroške volilne skupnosti g. Mirko Kumer, pd. Črčej na Blatu.

Doma je skrben, vzgleden družinski oče, vzoren, trden gospodar, v javnem življenju pa neustrašen zagovornik resnice in pravice, tudi tedaj, ko gre za pravice malega, teptanega naroda. Njegovo bistroumnost in zdravo, trezno gledanje na javne razmere pri nas pa smo lahko spoznali na tem zborovanju. Saj nas je vse presenetila, tako, da smo se vpraševali: „Kje neki je ta mož študiral?“ Govoril nam je počasi, razločno in gladko. Tehtno so padale njegove besede in ostale v dušah kot pribite.

Pravil nam je, kako je prišlo do „Koroške volilne skupnosti“ — ker so se nas vse

narodnost, svobodo, čast, mirno sožitje v deželi, pravice malega naroda? Končno nas je pozval, naj oddamo svoj glas stranki, ki bo na volilnem lističu pod 5. številko.

Nato se je razvila živahna debata. Zanimiva je bila toliko bolj, ker so bili govorniki pri tem tudi zastopniki druge stranke in smo tako imeli priliko, da smo poslušali kar več zvonov zapored in smo tako lahko precenjevali, kateri najlepše poje. Ker smo v naši deželi visoko kulturni, je seveda debata potekla stvarno, brez žalitev, v vzorni medsebojni obzirnosti, res prav demokratično. In vendar je vsak svoje mnenje povedal. Marsikateri parlament po širnem svetu bi se bil pri nas še kaj naučil.

V debati se je marsikomu pojasnilo, kako je na primer prišlo do šolskega štrajka in do ukinitve šolskega zakona, ki je bil Slovencem pravičen, kdo je pravzaprav odgovoren za to ukinitvev. Kako je uspelo g. Kumru, da so 10. oktobra 1964 ob otvoritvi podjunske železnice proti napetemu prizadevanju nestrpnih vendarle tudi koroški Slovenci prišli do besede. Kako važno je, da samostojno nastopimo pri volitvah in se ne stopimo s kako večinsko stranko, v kateri bi utonili in bi potem rekli: „Ni jih nič nikjer“.

Se in še bi bili tekli razgovori, a g. Kumer je imel za seboj že več zborovanj in se je moral od nas prekmalu posloviti. V nas vseh je zapustil vtis: to je naš mož.

Kovač je imel ves čas veliko opravka z žejnimi gosti. Četudi je točil alkohol — je pri nas Obirčanih ostalo vse umerjeno, vsak je vedel, koliko ga sme, da so tudi še po zborovanju v ožjih krogih potekali razgovori sicer prav živahno, morda že kar nekako glasno, a nikdar preko meja dostojne demokracije. Kako pa, če je demokratična svoboda pri nas doma! S čustvi razveseljivega doživetja smo se polagoma razšli, vsak s svojo odločitvijo v srcu, kako bo 14. marca volil, da bo branil, kar že imamo dobrega in priporil to, kar nam še manjka. Obirska naj živi!

Strašna nesreča v Večni vasi

V ponedeljek, 23. februarja 1970, nekaj minut pred 16. uro, je pretresel votel sunek vso Večno vas. Vsa vas je bila na mah zavita v oblak prahu. Stolp se je zrušil in na njegovem prejšnjem mestu se je dvigal ogromen kup kamenja in prahu. Zasil je pod seboj tudi bližnjo mežnarijo, „stari farovž“, v katerem je stanoval vaški mežnar, 69-letni Boltežar Prilaznik. „Baldej“, tako so ga povsod nazivali, je navadno vsako popoldne šel na sprehod. Tudi v ponedeljek se je mudil nekje v okolici, toda proti navadi se je vrnil domov. Tik pred razsulom stolpa so ga še videli skozi okno na postelji ležečega pri branju časopisa. Vaščani so se v velikanski paniki vrgli na delo in so skupno z reševalnim moštvom sosednih gasilskih društev, posebno globaškega, začeli odkopavati zasuto mežnarijo. Čez eno uro napornega dela so odkrili ponesrečenega mežnarja, več ali manj nepoškodovanega na postelji ležečega. Bil je mrtev in zdravnik je ugotovil smrt po silnem zračnem pritisku.

Naš tednik, 12. marca 1970

KAMEN

Spoštovani gospod urednik!

Ne morem Vam povedati, kako sem bil vesel, ko sem bral Vaš uvodnik „10“. Da ima številka deset tako pomembno zgodovino in se toliko suče okoli nje, tega prej nisem vedel, ne slutil.

In da gospodje niti vedeli niso, kam bi vtaknili dva milijona od Marshallovega plana?! Naj Vam jaz eno povem.

Koj pred volitvami v „gmeindo“ so prihiteli iz Celovca gospodje z avtomobili - se zna, preko Galicije - in nam hitro svetovali, naj hilamo in ustanovimo električno „Genossenschaft“, da bomo dobili elektriko kar koj. Treba je samo vložiti „Gesuch“ na deželno vlado, ki ima Marshallov plan za elektriko. Prišla sta nato dva inženirja in smo postavili „Genossenschaft“ na noge. Potem so nam drugi rekli, da delavska vlada skrbi za ljudstvo in bo vse storila, da kar koj, ko bo toplo, začnejo delati. Vse je že potrjeno. Mi naj se le pri volitvah dobro držimo. Ker pa se nikomur nismo upali zameriti, zato smo kar na pol volili, pol socije, pol pa övapejvece, samo da bi ja prej elektrika posvetila. - Pa glejte, zdaj se je posvetilo. Kmalu po volitvah je prišlo pisanje, da naš „Gesuch“ ne dobi „subvencion“, ker ni denarja. - Vi pa pišete, da ne vejo, kam naj bi dali dva milijona od Marshalla. Nam so pa rekli prej, da če hočemo „subvencion“, ne smemo prej začeti z deli, ker potem „subvencion“ ne bo. Zdaj pa „subvencion“ ni in ne elektrike. Toda v nekaterih glavah pa se je le posvetilo. Zato smo sklenili, da če prihodnjič kdo pride z elektriko agitirat in „subvencion“ ponujat, mu bomo kar koj s smrdljivcem posvetili, da bo našel najkrajšo pot čez Dravo!

Naš tednik, 24. maja 1950

DOL PRI PLIBERKU

(Z motorjem se je zaletel v županov avto)

Na sv. Lovrenca imamo kmečki praznik in gremo praznovat k Sveti Luciji. Pa je takoj zjutraj vso vas razburila nesreča, ko se je Enzi Herman, pd. Šuštarjev, zaletel z motorjem v avto g. Valentina Krofa, blaškega župana.

Herman je šel že na delo, pa je nekaj pozabil in precej hitro zopet vozil domov. Na ovinku pred vasjo se je izognil Krofovemu očetu in materi in prav tedaj se je pripeljal g. Krof. Herman se je zapeljal naravnost v avto, da je zletel čez avto. Motor je bil popolnoma zbit in avto tudi zelo poškodovan, vendar hvala Bogu se ni g. Krofu nič zgodilo, Herman pa je ušel z lahкими poškodbami. Res velika sreča v sreči.

G. Krof navadno pelje z avtom ženo in otroka v Pliberk, ta dan pa ju izjemoma ni vzel s seboj, kar je povzročil prav sv. Lavrencij, kamor je šla Foltejeva mama. Če bi ju imel s seboj, bi bila gotovo velika nesreča, ker je bil avto tako razbit.

G. župan si zelo prizadeva, da bi dobili boljše ceste iz Pliberka proti Dobu in Labotu. Sedaj se bo gotovo še bolj trudil, ko je bilo znova potrjeno, da so poleg neprevidnosti dirkačev gotovo tudi slabe ceste krive mnogih nesreč.

Naš tednik, 18. avgusta 1960

BISTRICA V ROŽU

(Razvoj zadnjih 50 let)

Leta 1934 je pa Kranjska industrijska družba na Jesenicah obrt ustavila, ker je imela premalo dobička, delavci so se pa razkropili na vse strani in šli s trebuhom za kruhom. Ni bilo ravno prijetno gledati, kako so vozili stroje in naprave iz tovarne. Kar

pa niso spravili v dober denar, je pokupil nek Žid.

Ko je v tem hudem času vprašal neki domačin takratnega generalnega direktorja, ali smemo upati, da bo naša tovarna zopet začela obratovati, je ta dobil odgovor: „Pod današnjo Avstrijo ne.“ Isto leto, ko je zasedel Hitler Avstrijo, je zgoraj imenovana tovarniška družba dala objekte na razpolago g. dr. Jungferju, ki je takrat začel izdelovati akumulatorje. V teku časa se je obrat razvil v tako močno in veliko tovarno, da je danes ena največjih tovarn te stroke v Avstriji. Zaposlenih je danes okrog 240 delavcev in nastavljenecv.

Imamo tudi dva brivska salona, kjer ustrezajo današnji modi. Prvi brivec je bil Korajmanov Tevža. Ker je bil tovarniški delavec, je razumljivo, da je imel nekoliko okorno roko za ta posel in le malo njegovih gostov je zapustilo brivnico brez krvavega obraza. Neki hudomušneži so zato obesili Tevžeju na stanovanje desko z napisom „mesarija“. Vsled tega je bil seveda naš brivec precej užaljen.

Omeniti moramo tudi, da imajo pri nas štiri osebe tovarne avtomobile in tudi obrt za prevoz tovara. Pred kratkim pa je podjetje Franci iz Sp. Bistrice dobilo obrt za osebni promet. Tako bomo letos lahko napravili z „malim Rožanom“, tako je bil namreč krščen lepi avto, na vse kraje izlete.

Gotovo še ne vedo vsi, da imamo novo občinsko hišo. Kakor pa se sliši, bodo začeli zidati takozvano „Skupno hišo“ (Gemeinschaftshaus). Pravijo, da bodo v tej hiši poleg stanovanj tudi velika dvorana, ki bo vsem na razpolago, kopalnice in otroški vrtec. Upamo, da bo nastavljena v tem otroškem vrtcu oseba, ki bo znala oba deželna jezika.

Naš tednik, 21. marca 1957

Vročča sedemdeseta leta

Od vetrinske afere pa do ugotavljanja manjšine. Pripravil Janko Kulmesch.

Januar 1970

Že takoj na začetku leta, ki naj bi bilo v znamenju 50-letnice plebiscita, smo bili priča masivni gonji koroške politike in medijev proti narodni skupnosti. Šlo je za prodajo vetrinskega gradu. Nekaj let je v tem gradu delovala neka nemška tekstilna tovarna, ki pa je leta 1967 šla v stečaj. Dolgo časa se ni nihče našel, ki bi bil pripravljen kupiti grad. Nato so se le pojavili nekateri interesenti - med njimi tudi Mohorjeva. Še pred dražbo se je izvedelo, da nudi Mohorjeva najvišjo vsoto. Nato je FPÖ-jevski občinski odbornik Tschermenjak pustil sklicati izredno sejo vetrinskega občinskega sveta (tedaj je bil Vetrinj še samostojna občina), da bi preprečili „grozečo nevarnost izgube nemške lastnine“. Še naslednji dan je ves občinski svet šel k predsedniku koroškega deželnega sodišča in direktorju ustanove „Bank für Kärnten“ in dosegl, da so termin dražbe preložili.

FPÖ-jevski deželni svetnik Knaus je nato predlagal, naj grad kupi deželna vlada. Ta je bila pripravljena dati 6,1 mio. šilingov, medtem ko je Mohorjeva ponujala 7 milijonov. Še prej, v letih 1968 in 1969, je v zaupnih pogovorih s tedanjim deželnim glavarjem Simo skušal doseči tedanji šef koroške ÖVP Bacher, da bi Vetrinj kupila deželna vlada. Ker niti tokrat niti pozneje ni uspel, se je v času, ko je afera Vetrinj dosegla višek, obrnil na tedanjega zveznega kanclerja Klause. Ta je začetek januarja 1970 na Koroškem obljubil, da bo Vetrinj za višjo ceno, kakor jo je ponujala Mohorjeva, kupila zvezna vlada in ga podarila Koroški kot „Abstimmungsspende“ ob 50-letnici plebiscita.

Javnost pa je zelo razburkal tudi Sima. Izrekel se je proti Mohorjevi, ker tiska belogardistično literaturo in ker „je obstajal upravičen sum, da bodo vetrinski grad uporabljali kot emigrantski, Jugoslaviji sovraženi center“. Dejal je, da „medstrankarsko predvolilno obračunavanje (22. februarja 1970 so bile deželnozborske volitve - op. ured.) ne sme ogrozati sožitja na Koroškem in sodelovanja s prijateljsko Jugoslavijo“.

Osrednji odbor NSKS pod vodstvom predsednika dr. Vospornika in tajnika dr. Zerzerja je proti „takim žaljivim podtikavanjem“ Sime v odprtem pismu ostro protestiral. Pokojni ravnatelj Mohorjeve dr. Hornböck pa je za Kleine Zeitung na očitek koroškega abwehrkämpferbunda, da Mohorjeva tiska „knjigi dr. Žebota in dr. Erjavca, dveh zagovornikov slovenske države“, odgovoril: „Pri teh knjigah je šlo samo za tiskovni naročili. Bratovščina Mohorjeve je odklonila, da bi obe deli dali v založniški program. Niti na komisijo ju ne distribuiramo.“

Februar 1970

22. februarja so bile deželnozborske volitve. Na listi SPÖ je bilčovski župan in odbornik ZSO Hanzl Ogris bil izvoljen v deželni zbor. ZSO ga je podpirala, NSKS pa je v skupni izjavi z ÖVP „omogočil svojim volilcem odločitve za Avstrijsko ljudsko stranko“. Nadalje sta v izjavi poudarila, da „temelji to zadržanje na rastočem zaupanju“. Še bolj jasno je NSKS podprl ÖVP na državnozborskih volitvah 1. marca 1970.

Oktober 1970

Koroška je proslavljala 50-letnico plebiscita. Pri tem je igral merodajno vlogo KHD. V svojem glasilu „Ruf der Heimat“ je objavil ob obletnici plebiscita članek, ki je zelo odkrito prikazal resnično miselnost KHD-jevskih krogov. V glasilu KHD je dobesedno pisalo:

Bojkot štetja je bil uspešen, navsezadnje pa se je – na osnovi tristrankarskega pakta – kljub temu uveljavila FPÖ skupno s KHD.

„Also hat die Geschichte noch keinen Schlusstrich gezogen. Sie zieht ihn unter zwei Völker nur, wenn eines von ihnen nicht mehr besteht. So ist der Abwehrkampf von 1920 im Jahre 1970 immer noch ein Abwehrkampf mit den Waffen des Herzens und des Geistes, so lange es ein deutsches Volk hier, ein slovenisches dort gibt.“

Z drugimi besedami: V prispevku so dali jasno razumeti, da je cilj obrambnega boja totalna asimilacija slovenske narodne skupnosti. Tedanji študentje Filip Warasch, Karel Smolle in Franc Wedenig so zato vložili proti KHD kazensko ovadbo - vendar brez ustreznih posledic.

Zahteva KHD in FPÖ po ugotavljanju manjšine je postala vedno glasnejša. Značilno vlogo pa sta igrali SPÖ in ÖVP. Na eni strani sta skušali pomiriti svoje slovenske volilce (SPÖ iz vrst ZSO, ÖVP iz vrst NSKS) in sta javno (še) nasprotovali ugotavljanju manjšine. Hkrati pa je bilo že takrat opaziti, da je samo vprašanje časa, kdaj bosta klonili. Tako so socialisti s Simo in tajnikom Wagnerjem na čelu ukinila Zvezo socialističnih dijakov (VSM), ker so v letskih kritizirali praznovanje 50-letnice plebiscita. ÖVP pa je skušala na eni strani pomiriti volilce iz vrst NSKS z zagotovitvijo, da hoče reševati zadevo samo skupno s prizadeto manjšino. Hkrati je izdelala zakonski osnutek, po katerem naj bi uresničevali člen 7 pavsod tam, kjer zahteva tretjina občinskih odbornikov občinsko ljudsko glasovanje in kjer se v ljudskem glasovanju odloči tretjina občinskega prebivalstva npr. za dvojezične napise.

NSKS in ZSO sta v vsebinskem pogledu nastopali usklajeno, kljub temu pa ni sta skupno reagirala na dogodke okoli 50-letnice plebiscita. Zelo aktivna pa je bila slovenska študirajoča mladina. V nočnih akcijah je dodajala nemškim napisom slovenske in opozarjala javnost na protislovensko ravnanje nemškonačionalnih krogov. Njene akcije niso ostale brez posledic - soprispevale so k temu, da so leta 1972 sklenili zakon o dvojezičnih napisih.

Deželnega glavarja Simo (spodnja slika tretji z leve) so po ortstafelsturmu obmetavali z jajci, pri tem pa se je smejala tudi žandarmerija. Ko pa so mladi Slovenci v Škocijanu demonstrirali proti ugotavljanju manjšine, jih je žandarmerija odvedla z brutalno silo (slika zgoraj).

Februar 1971

V torek, 23. februarja, je umrl dr. Franče Cigan, veliki prijatelj slovenske mladine. Na Slovenski gimnaziji je uvedel zaključne akademije in z njimi bistveno prispeval k popularizaciji naše osrednje izobraževalne ustanove. Poleg tega je zbral nešteto koroškoslovenskih ljudskih pesmi in jih rešil pred pozabo.

Februar 1972

Občni zbor NSKS je izvolil novo vodstvo: Predsednik je postal spet dr. Joško Tischler, podpredsednika sta postala dr. Valentin Inzko in dr. Reginald Vospernik, za tajnika so izvolili mag. Filipa Warascha, njegovega namestnika Karla Smolleja, za blagajnika pa dr. Matevža Grilca. Občni zbor je bil hkrati tudi prelomnica v zgodovini NSKS - na krmilo je prišla mlada generacija. Značilno za novo vodstvo NSKS je bil predvsem konec podpiranja ÖVP in dosledno zagovarjanje samostojnega nastopanja na volitvah. Prav tako je prišlo do tesnejšega sodelovanja z ZSO in vsestranskega sodelovanja s Slovenijo na osnovi nevmešavanja v notranje zadeve.

Leta 1976 je dr. Matevž Grilc nasledil dr. Tischlerja kot predsednika in vodil organizacijo do leta 1995.

Julij 1972

V dunajskem parlamentu so s socialistično večino sprejeli zakon o dvojezičnih napisih. Po tem zakonu naj bi postavili dvojezične napise v 205 vaseh Južne Koroške. Zanj se je zavzemal pred-

vsem deželni glavar Sima - mdr. zato, ker je v to vedno bolj dregala jugoslovska diplomacija. Še prej pa je imel pogovor tudi s KHD, ki mu je dal razumeti, da se strinja z zakonom. Ni pa se hotel pogovarjati s koroškimi Slovenci. NSKS in ZSO sta zahtevala dopolnitve in v skupni izjavi napovedala, da „v nasprotnem primeru zakonu ne bi mogli dati pristanka“.

Oktober 1972

Pred 10. oktobrom so začeli postavljati prve dvojezične napise. Ti so postali žrtev zloglasnega ortstafelsturma. Preživeli ni noben napis, na nerešeno manjšinsko vprašanje pa je postala pozorna tudi mednarodna javnost. Še posebej sta podpirala koroške Slovence Ljubljana in Beograd. Jugoslavija je sklenila, da bo postavila zadevo tudi pred evropsko varnostno konferenco. Deželnega glavarja Simo so v Velikovcu obmetavali z jajci, kanclerju Kreiskyju pa v Celovcu grozili, da „mu bodo prerezali grlo“. Leta 1973 je Simo nasledil Wagner, ki je takoj poskrbel za to, da je SPO postala spet atraktivna za nemškonačionalne volilce.

November 1976

V letih po ortstafelsturmu so sledile tudi množične demonstracije koroških Slovencev, na Dunaju, v Salzburgu in Gradcu pa so prizadevanja narodne skupnosti podpirali solidarnostni komiteji. Do ugotavljanja manjšine (oz. štetja posebne vrste) je kljub temu prišlo. Slovenci so ga na Koroškem bojkotirali, zunaj nje pa so se nemškogovoreči prijatelji narodne skupnosti deklarirali kot Slovenci. K bojkotu je v tajnem pogovoru s predstavniki koroških Slovencev pozval tudi zvezni kancler Kreisky. Za zagovornike ugotavljanja manjšine je bil izid štetja 14. novembra porazen: Na Dunaju so našli več Slovencev kakor na Koroškem.

Julij 1977

Bojkot štetja je bil uspešen, navsezadnje pa se je - na osnovi tristrankarskega pakta - kljub temu uveljavila FPÖ skupno s KHD. Šele ko sta zadnja dva na to pristala, so sklenili Zakon o narodnih skupnostih, v uredbi k zakonu pa določili 25%-klavzulo. S tem se je reduciralo veljavnostno območje člena 7 glede uradnega jezika na eno tretjino, glede dvojezičnih napisov pa na eno šestino.

„Leta 1945 bi dobili tri deželne poslance”

■ **Dipl. trg. Janko Urank**, soustanovitelj in dolgoletni podpredsednik NSKS, je bil v koncentracijskem taborišču Dachau. Nato je bil med vodilnimi aktivisti koroške Osvobodilne fronte (OF).

■ **V intervjuju z NAŠIM TEDNIKOM** je pripovedoval, kako so Slovenci postopali ob prvih deželnozborskih volitvah po zlomu nacizma. 9. novembra 2000 bo minilo deset let, ko je umrl Janko Urank.

■ JANKO KULMESCH

10. junija 1945 ste se skupno z očetom Janezom, zadnjim gališkim županom pred 2. vojno, vrnili na dom v Galiciji. Kako ste se spet vključili v narodnopolitično delovanje?

URANK: Po vrnitvi iz Dauchau sva z očetom prevzela doma posestvo. Že kar drugi dan je prišel neki aktivist Osvobodilne fronte (OF) - po nalogu okrajnega sekretarja OF Janeza Kneza - in mi povedal, da sem kot sodelavec OF iz leta 1942, preden so me zaprli, povabljen na nadaljnje sodelovanje. Zame je bila OF kot frontovska organizacija tista, ki se je borila proti nacizmu in v katero smo bili vključeni koroški Slovenci, ne glede na poklic ali svetovni nazor. Zato sem se v OF zopet vključil in bil izvoljen v velikovski okrajni odbor, ki je imel tedaj svoje prostore pri Hojniku v Mokrijah.

Med drugim je OF bila pred zelo pomembno odločitvijo: Kako postopati ob prvih deželnozborskih volitvah v 2. republiki, ki so bile 25. novembra 1945?

URANK: OF je kot frontovska organizacija imela tedaj predvsem nalogo, da vsidra med koroškimi Slovenci frontovsko idejo na podlagi narodnih zahtev. Skupaj z dr. Tischlerjem in dr. Vinkom Zwitterom, ki sta prav tako sodelovala pri tedanji OF, nadalje z dipl. trg. Dolfejcem Picejem, bivšim deželnim poslancem župnikom Janezom Starcem, s sedanjim obirskim župnikom Tomažem Holmarjem in še z nekaterimi drugimi narodnopolitičnimi aktivisti smo bili za to, da kandidiramo s samostojno listo. Ob času volilnih priprav je bil dr. Tischler član provizorične deželne vlade oz. deželni svetnik. Kakor je znano, je dosegel tudi uredbo o dvojezičnem šolstvu, ki še danes velja v slovenski politiki kot idealna rešitev.

Zakaj in kako je dr. Tischler postal član deželne vlade?

URANK: Postal je to, potem ko je bil pri-

peljal izseljence domov, na izrecno željo koroške SPÖ, ÖVP in KPÖ ter s privoljenjem angleške oblasti. Prišel je v deželno vlado namesto Toma Zupanca, pd. Krumplna v Žrelcu. Tomo Zupanc je bil že pred 2. svetovno vojno izvoljeni zastopnik koroških slovenskih kmetov. Takoj po vojni je postal član provizorične deželne vlade zato, ker je bil za nemške Korošce edini vidni koroški Slovenec, ki je bil ob razsulu 3. rajha dosegljiv. Tomo Zupanc in Joško Tischler sta bila dobra

OF je začela s propagandnim bojem za KPÖ – čeprav je njen provizorični minister dr. Fischer na volilnem zborovanju pred koroško deželno hišo izjavil: Auch dem Kommunisten Tito keinen Fußbreit Kärntner Bodens!

JANKO URANK

osebna prijatelja in so koroške stranke tudi na pobudo Zupanca samega stopile do dr. Tischlerja, da ga nadomesti.

Omenili ste, da ste imeli volilne priprave. Kdo jih je organiziral in kako so potekle?

URANK: Priprave za volitve so zbudile med našim ljudstvom spontano in neverjetno navdušenje. Spominjam se, ko je imel tedanji deželni glavar socialist Piesch volilno zborovanje v Dobrli vasi, v „Haus der Heimat”. Okoliški Slovenci so me prosili, da se skupno z njimi udeležim tega zborovanja. Udeležili smo se ga v velikem številu. Naši ljudje so vstajali kot protigovorniki, jaz sam sem ob tej enkratni priložnosti prevzel besedo, deželni glavar Piesch pa je nato zbežal pod policijsko zaščito - in zborovanje je bilo naše. Na drugih zborovanjih sta govorila predvsem naša glavna kandidata dr. Tischler in dr. Petek. Ljudje so hodili na zborovanja z ovenčanimi vozovi, bilo je, kakor so starejši pripovedovali, slovesno navdušenje kakor za časa taborov. Skupna volilna platforma se je imenovala „Slovenska stranka”. Najbolj borbeni aktivisti so sicer zahtevali, da se imenujemo Osvobodilna fronta. Angleži tega niso dovolili, ker so bili mnenja, da je to oznaka jugoslovanske stranke, ne pa stranke na Koroškem. Aliirani svet Amerikancev, Rusov, Angležev in Francozov na Dunaju je namreč za te volitve izdelal formulo, ki so jo morale podpisati vse stranke, če so se hotele udeležiti volitev. Na osnovi te formule so se morale stranke priznati k demokratični Avstriji. To pa zato, da se nobeni nacistični ostanki ne bi mogli skriti pod novo firmo. Znano je tudi, da člani NSDAP, ki niso sodelovali v protinacističnem boju, niso imeli volilne pravice.

Kako je OF reagirala na zahtevo aliiranega sveta?

URANK: V krogu dr. Joška Tischlerja smo bili mnenja, da je treba tako izjavo podpirati. Poudarjali smo, da smo tudi mi

Foto: NT/Fera

Dipl. trg. Janko Urank je umrl 9. novembra 1990. Bil je član vodstva Osvobodilne fronte (OF) – okraj Velikovec, nato soustanovitelj NSKS in njegov dolgoletni podpredsednik. Kot dolgoletni predsednik Združenja staršev ima tudi velike zasluge za Slovensko gimnazijo.

za demokratično Avstrijo, o mejah pa da bo odločala mirovna konferenca. Zato je dr. Tischler to izjavo tudi podpisal. Vendar nekaterim krogom v OF po mojem ni bila na poti ta, od dr. Tischlerja podpisana izjava, marveč samostojni nastop Slovencev na osnovi frontovske ideje iz časa narodnoosvobodilne borbe. Nemške koroške stranke, predvsem pa tudi komunisti pod tedanjim deželnim vodjem Tschofenigom, so hoteli dobiti slovenske glasove. Na osnovi demokopskih povpraševanj so računali s tem, da bo samostojna lista dobila najmanj tri mandate. Vse komunistične stranke, tudi stranka v Jugoslaviji, so bile tedaj pod močnim stalinističnim pritiskom, avstrijski komunisti pa so pričakovali, da bodo v državnem merilu dobili do 50 mandatov. Čez noč je prišlo - verjetno kominternovsko - navodilo, da morajo koroški Slovenci voliti avstrijsko KPÖ. Čez noč so vpregli (datuma ne vem več točno) vse najbolj borbene slovenske aktiviste, da skličejo zborovanje celotne koroške OF v privatnem stanovanju v Mohorjevi hiši. Mene, čeprav sem bil funkcionar, niso obvestili. Namen zborovanja je bil razčistiti odločitev dr. Tischlerja, da podpiše volilno formulo.

Zaradi te volilne formule je bil dr. Tischler deležen hudih očitkov. Kaj so mu očitali?

URANK: Na zborovanju OF so dr. Tischlerja obsodili, da se je odpovedal priključitvi dvojezičnega ozemlja k Jugoslaviji in da ni za podporo tako imenovanim naprednim silam (mišljena je bila KPÖ). Kot že povedano, sam nisem bil vabljen na zborovanje, vendar sta mi o tem pripovedovala dr. Tischler in dipl. trg. Dolfej Picej. Dolfej Picej je bil edini, ki je javno branil dr. Tischlerja. Organizatorji zborovanja so dosegli, da je moral dr. Tischler podpisati izjavo, da vloženo listo umakne. Izjava, da umakne vloženo listo, je šla drugi dan zjutraj na deželno volilno komisijo, kjer pa menda že ni bilo več prej vložene liste. Več bi bilo mogoče ugotoviti iz tedanjih aktov volilne komisije.

Do samostojnega nastopa „Slovenske stranke“ torej ni prišlo. Kako so se Slovenci potem zadržali ob volitvah?

URANK: OF je nato začela s propagandnim bojem za tako imenovano napredno KPÖ - čeprav je njen provizorični minister dr. Fischler na volilnem zborovanju pred koroško deželno hišo izjavil: „Liebe Kärntnerinnen und Kärntner! Auch dem Kommunisten Tito keinen Fußbreit Kärntner Bodens!“ Dr. Tischlerja sta sicer snubili koroški stranki SPÖ in ÖVP, vendar je bil po teh dogodkih moralno tako potrft, da se nikjer ni hotel vpreči.

Kakšen je bil izid volitev oz. kakšne so bile posledice?

URANK: Naši ljudje, večinoma verne mamice in očetje, so bili propaščeni. V resnici se je tedaj začel pravi razcep med nami. Del naših vernih ljudi je šel v ÖVP, del, ki je bil sicer socialno usmerjen, a proti stalinističnemu komunizmu, pa v SPÖ. Samo jedro najbolj borbenih, ki so še v Stalinu videli rešitev slovenstva, je volilo KPÖ. Dr. Tischler sam se od tistega trenutka naprej ni več aktivno udeleževal v OF. Izključili ga niso, izstopil pa je 9. januarja 1948. Z Dolfejcem Picejem sva zaradi teh dogodkov kot prva izstopila iz OF februarja 1946.

Je dr. Tischler odstopil tudi kot član koroške deželne vlade?

URANK: Ko je dr. Tischler moral umakniti samostojno listo, je obenem dal tudi odstavko kot član koroške deželne vlade. Prav tako je odstopil dr. Mirt Zwitter kot uradnik njegovega oddelka. Le dipl. trg. Dolfej Picej je ostal na tem uradu na željo nas nekaterih njegovih prijateljev vključno dr. Tischlerja. Tako je dolgo časa veliko pomagal našim ljudem, izseljencem in drugim žrtvam nacizma. Jaz sam sem šel na Dunaj, da končam svoj študij - in bil nekaj časa tarča napadov, da sem zapustil svoj narod...

Od 1980 ...

1980-1981. KDZ je razburila koroško javnost s kolodvorskimi akcijami. Na železniških postajah so dijakki zahtevali vozovnice v slovenščini. Prodajalci in vodstvo železnice so reagirali zelo agresivno. Zmerjali so jih, zapirali pred njimi okenca in poklicali „na pomoč“ policijo. Ta jih je deloma z grobo silo odstranila od okenc. Med najpogumnejšimi mladimi aktivisti so bili sedanji predsednik NSKS Rudi Vouk, tajnik CAN Hubert Mikel, član Okteta Suha Sigi Kolter, živinozdravnik Rihard Grilc in predvsem tudi Marko David. Akcija dijakov ni bila povsem zaman: Na postajah od Pliberka do Sinče vasi so dovolili kupovati vozovnico tudi v slovenščini. Vrhu tega je šest let pozneje državni poslanec Smolle dosegel, da je dobila postaja Šmihel nad Pliberkom dvojezičen napis.

1983. Začela se je gonja proti skupni dvojezični šoli. Gonilni sili sta - po stari koroški navadi - bila KHD in FPÖ, prav tako po starem pa sta se SPÖ in ÖVP sprva branili, nato pa sta klonili. In vendar se je tokrat zaveda iztekla nekoliko drugače kakor v preteklosti. Prvič - uspelo je mobilizirati tudi številne prijatelje, zlasti intelektualce iz večinskega naroda. Drugič - Karel Smolle je bil v državnem zboru, vlada pa si je zelo želela njegovega pristanka na novelizacijo manjšinskošolskega zakona. Smolle je glasoval za kompromisno rešitev, bil zaradi tega deležen mnogih hudih kritik, da ne rečemo sovraštva iz lastnih vrst - zato pa je skupno z dr. Matvezem Grilcem iztržil mdr. televizijsko oddajo „Dober dan, Koroška“ in Dvojezično trgovsko akademijo.

1985. Na Dunaju je odprl svoja vrata Slovenski center, ki so ga pozneje preimenovali v Center avstrijskih narodnih skupnosti (CAN). Pobudnik centra in njegov dolgoletni vodja je bil Karel Smolle. CAN naj bi služil tesnejšemu sodelovanju med manjšinami v Avstriji - zato pa je avstrijski vladi velik trn v peti. Nič manj pomembno pa je tudi, da je CAN uspelo pridobiti kot članico Južnotirolsko ljudsko stranko, ki ima na Južnem Tirolskem glavno besedo.

1986. Po 70-ih letih je s Karlom Smollejem bil izvoljen v dunajski parlament spet koroški Slovenec. O pomenu njegove izvolitve in njegovega parlamentarnega delovanja je bilo že veliko napisanega. Na tem mestu hočemo samo poudariti: Gotovo bo še prišel čas, ko bodo spoznali državnozbornsko delo Karla Smolleja tudi tisti, ki mu še vedno nasprotujejo.

-Kuj-

50 LET NAŠ TEDNIK

Mirko Kumer-Črčej se spominja

Zadnji slovenski župan, izvoljen na samostojni listi, je moral oddati funkcije ne zaradi volje ljudstva, temveč zaradi barantanja socialistov z ljudsko stranko. Prihodnje leto, 21. julija 2000, bi obhajal 90. rojstni dan.

Šele leta 1950 so bile razpisane prve občinske volitve. Sklicali smo na Blatu zaupniški sestanek in sestavljali kandidatsko listo. Na volitvah nismo dobili večine in nismo mogli izvoliti župana. Socialisti in Österreichische Volkspartei so se zedinili in volksparteijevec Franc Tomitz, pd. Pek iz Repelj, je postal župan za dobo od 1950 do 1954. Jaz sem bil v tisti dobi podžupan in smo še kar lepo gospodarili. Nacisti so bili v tem času bolj tihi in se niso upali agresivno nastopati proti Slovencem.

Mi smo seveda hoteli imeti dvojezičnost. Naši zahtevi so tudi takoj ustregli. Rekli so, da je uradni jezik nemščina, pogovorni jezik v občinski sobi pa je lahko slovenščina - tako, kakor je zunaj na vasi med sosedi.

Dobili smo dvojezične napise

Predlagali smo tudi dvojezične topografske napise. Župan je rekel, da so tudi oni za to. Topografske napise, ki so jih med vojno poropali, so obnovili, tako da ni bilo nobenih posebnih trenj. Imeli smo jih na začetku vasi. Na prvi hiši je bila neka tabla, na kateri je pisalo: „Vas Blato, občina Blato, okrajno glavarstvo Velikovec, dežela Koroška“, to seveda v obeh deželnih jezikih.

Bilo pa je tako, da socialisti niso bili preveč zadovoljni. V občinskem svetu niso imeli dosti kaj za govoriti, ker so imeli samo dva zastopnika. Hoteli so pridobiti nove volilce, zato je stranka začela svoje zaupnike v občini priganjati. Rekli so jim tudi, da naj na prihodnjih volitvah župana ne podprejo več kandidata ÖVP, temveč glasujejo skupno s Slovenci. Nato mi je nekdo rekel: „Črčej, pogovorili smo se, da bi tebe volili za župana, če bi hotel to biti.“

Slovenci smo se seveda zelo trudili, da bi na volitvah dobili mnogo glasov. Vendar jih nismo mogli dobiti, ker je imel župan svoj bonus. Bilo pa je tako, da smo s socialisti imeli večino. Predlagali so me za župana, socialisti so pomagali, ko so bile volitve župana končane, pa je okrajni glavar rekel: „Ich muß feststellen, Kumer bekam die Mehrheit. Sechs ist mehr als fünf. Ich gratuliere.“ Nato sem odgovoril: „Hvala lepa.“

Občinski gospodar Kumer

Tako smo začeli „havžvati“. Občinski tajnik je bil zaveden Slovenec in predvsem nasprotnik nacistov. Ime mu je bilo Štefan

Milavec. Pozneje ga je prevzela pliberška občina in je postal vodja občinskega urada. Šel mi je zelo na roko in je bilo zato delo prijetno.

Uradoval sem ves čas v slovenščini, ker so pač bili občani samo Slovenci. Če je prišel kak Nemeč, sem ga povabil v županovo sobo in se z njim lepo pomenil. Polagoma so se ljudje na to navadili in rekli: „To pa je an fejest birgamajster. S tem se lahko tudi pogovoriš.“

Zvozili smo dobro, proračun ni znašal niti milijon šilingov. Ko je bil na koncu leta obračun, nam je še ostalo okoli pet tisoč šilingov. Včasih so rekli, vsak župan se je zadovolžil. Pri nas pa tega ni bilo. Tajnik je imel blagajno, jaz pa sem podpisoval.

Občina pozdravila člen 7

Kmalu potem, ko sem postal župan, je prišlo do avstrijske državne pogodbe. V slovenskih časopisih smo brali, kako se tega ljudje veselijo in pošiljajo telegramske čestitke vladi. Tudi jaz sem predlagal, da bi poslali čestitko. Občinski odborniki so se strinjali. Le zastopnik ÖVP je rekel: „Če jo pošljemo zveznemu predsedniku, jo moramo tudi zveznemu kanclerju.“ Ta je bil iz vrst ÖVP. Pa sem rekel: „Dobro, pa jo pošljimo obema.“ Dodali smo še: „Posebej nas veseli, da se je sklenil tudi člen 7, ki vsebuje pravice manjšin v Avstriji.“

Kako je nastala šola pri Humcu

Imeli smo mladega učitelja - Valentina Vavtija, ki je pozneje postal šolski ravnatelj pri Božjem grobu. Ta šola je bila v starem farovžu. Mladi učitelj Vavti je rekel: „Novo šolo moramo zidati, najprej pa staro popraviti.“ Z župnikom sta staro nekaj časa popravljala, nakar so prišli strokovnjaki in so rekli, da s staro ne morejo več kaj začeti. Začeli so graditi novo. Učitelj Vavti se je za ta projekt najbolj brigal, jaz pa sem ga podpiral.

Še prej pa je prišlo do gradnje šole na Komlju. Namenjena je bila za 40-letnico plebiscita. Zanj se je zavzemala ÖVP in še posebej tedanji obrambni minister Graf. Projekt smo podprli, ker je bil ljudstvu v korist. Odprtje šole je bilo dvojezično in tudi sam sem kot župan govoril v obeh deželnih jezikih. Neki Pliberčan je po prireditvi prišel k meni in rekel: „Das hätte ich mir nie

... do 1999

1990-1991. Slovenski narod si je izbral državo. Osamosvojitvena prizadevanja Slovenije so po svojih močeh podpirali tudi koroški Slovenci. NAŠ TEDNIK in NSKS sta leta 1991, ko je „Jugoslovanska ljudska armija“ z orožjem napadla Slovenijo, izvedla zelo uspešno zbiralno akcijo. Poleg tega sta organizirala za številne slovenske državljane, ki so se nahajali v tujini in zaradi desetdnevne vojne niso mogli vrniti v domovino, prenočišča in hrano. Akcija je trajala, dokler so se slovenski begunci lahko brez težav vrnili spet v domovino.

1993. NSKS, EL, KKZ in druge slovenske organizacije so organizirali temeljno glasovanje o skupnem demokratskem zastopstvu. Povabljeni so bili vsi funkcionarji vseh slovenskih društev in organizacij. Odmev je bil izredno dober. Glasovanja se je udeležilo skoraj 70 odstotkov slovenskih funkcionarjev. Njihova odločitev je bila več ko jasna: Nad 90 % je podprlo predlog, da bi koroški Slovenci imeli skupno, pluralno in neposredno izvoljeno organizacijo.

1995. Ker ZSO ni bila pripravljena sodelovati pri volitvah skupnega demokratskega zastopstva, se je NSKS odločil, da izvede neposredne volitve sam. V volilni seznam se jih je vpisalo 6049 Slovenk in Slovencev. Tudi volilna udeležba je bila zelo dobra - sodelovalo je 4516 ljudi. Za predsednika je bil izvoljen Nanti Olip.

Kljub uspešnim neposrednim volitvam ni uspelo, da bi NSKS in ZSO prišla do skupne rešitve. Nasprotno: Razhajanja so postala še večja, NSKS in ZSO si niti v temeljnih vprašanih nista bila več enotna. Mdr. je to zelo negativno vplivalo na vprašanje, kdo bo govornik Slovencev na deželni proslavi ob 75-letnici plebiscita, ki je bila tokrat prvič skupna. Ker se NSKS in ZSO nista mogla zediniti na govornika, je o tem dejansko odločil deželni glavar Zernatto. Govornik je bil dv. sv. dr. Valentin Inzko.

1999. Haider je postal spet deželni glavar, predsedstvo NSKS v Nantijem Olipom na čelu je kolektivno odstopilo, mag. Rudi Vouk je postal poslovodni predsednik NSKS, NSKS in ZSO pa sta po 10-ih letih prišla do spoznanja, da je treba priti spet na skupno vejo. Ustanovila sta Koordinacijski odbor koroških Slovencev (KOKS) s korektivom. V primeru, da NSKS in ZSO o neki zadevi ne bosta našla soglasja, bo o njej večinsko odločal razširjeni odbor KOKS. KOKS medtem že deluje - začetek njegovega delovanja pa je obetaven.

-Kuj-

50 LET NAŠ TEDNIK

Na zadnji seji samostojne občine Blato leta 1960 pod vodstvom župana Valentina Krofa (peti z leve - sede; desno poleg njega podžupan Ignac Domej, pd. Zgonc). Tretji z leve Krofov predhodnik Mirko Kumer-Črčej.

gedacht, dass Sie in beiden Landessprachen so sprechen können.“ Vsi so mislili, če je „pavr“, „Bürgermeister“, to ni nič.“

Glasilo ÖVP Volkszeitung je o tem dogodku veliko pisala, socialistom pa je smrdelo, da je ÖVP imela v našem kraju ta uspeh. Rekli so: „Das geht nicht. Die Schulbauer in Kärnten sind wir.“ Prišel je k nam deželni glavar Wedenig in mi rekel: „Pri Svetem grobu bomo tudi gradili.“ Ker je mislil „Heiligengrab“, je pač rekel „Sveti grob“ namesto Božji grob. Rekel sem mu: „Me zelo veseli, gospod deželni glavar.“

Peljala sva se k Božjemu grobu, kjer naju je že pričakoval učitelj Vavti. Deželni glavar Wedenig si je šolo ogledal in rekel, da bodo to že uredili. Nato so se pozanimali, kje bomo dobili zemljo. Uspelo nam je to urediti z gostilničarjem Uranškom, s katerim smo zamenjali staro šolo za del njive, na kateri se je gradila nova. Leta 1958 je bilo poslopje postavljeno v surovem stanju. Bil sem še župan in imeli smo „likof“ - v tistem času pa so socialisti imeli tudi že načrte, da bi na naslednjih volitvah dobili župana iz svojih vrst.

SPÖ skupno z ÖVP proti Črčej

Pri občinskih volitvah 1958 so se socialisti zelo potrudili, da bi dobili več glasov. Ni jim uspelo. Imeli so samo tri odbornike. Ljudje so me kot župana zelo cenili; dobili smo 100 glasov več in šest odbornikov. ÖVP je izgubila precej glasov in imela prav tako tri odbornike. Na dan volitev so mi rekli: „Sedaj pa bomo soceja volili, samo da ne bo več Črčej.“ Izvolili so za župana mladega socialista Valentina Krofa. Jaz nisem hotel več sodelovati; podžupan je postal Ignac Domej-Zgonc.

Smrt samostojne občine Blato

Socialisti so hoteli oblast v deželi utrditi in so se pri tem skušali polastiti pomembnih postojank - mdr. občine Pliberk. Libuška občina je imela socialističnega župana, prav tako blaška, medtem ko je bil Pliberk v rokah ÖVP. Zato so socialisti propagirali združitev Libuče in Blata s Pliberkom. Združitev so propagirali s „čudnimi“ argumenti. Obljubljali so na primer, da bomo dobili mestne svétnike. Večina naših občinskih odbornikov vključno mene smo bili za samostojnost občine Blato.

Na neki občinski seji smo o tem razpravljali in glasovali. Za združitev je bila samo SPÖ. Pa je rekel župan: „Je vseeno, kako glasujemo. Nenazadnje bo o tem odločal deželni zbor.“ Jaz pa sem predlagal: Kljub temu moramo pisati deželnemu zboru, da smo glasovali za samostojnost občine z devetimi glasovi proti tremi. Predlog je večina potrdila in sklep smo posredovali deželnemu zboru.

V deželnem zboru je SPÖ manjkal en mandat za absolutno večino. Odločal bi glas komunističnega poslanca Kacianke. Predlagal sem, da moramo stopiti do njega in mu razložiti vso zadevo. Pa nihče ni hotel. Župan nas je še „nafarbal“ in dejal, da se ne bo o vsaki občini posebej glasovalo, marveč vse „in Bausch und Bogen“. Izkazalo pa se je, da se je o vsaki občini posebej glasovalo. Če bi to prej vedeli in šli h komunističnemu poslancu Kacianku, ki je bil po rodu Slovenec, bi gotovo dosegli, da bi glasoval proti združitvi Blata s Pliberkom. Tako pa do tega ni prišlo - občini Blato in Libuče pa so leta 1964 združili s Pliberkom.

Pripravil Janko Kulmesch

Slišali smo in zapisali

Nekateri citati iz preteklosti NAŠEGA TEDNIKA, ki so zbudili pozornost.

Če ne boste krepili svoje identitete, vas leta 2020 ne bo več.

politolog prof. Anton Pelinka o perspektivah slovenske narodne skupnosti na Koroškem

Koroška bi lahko bila Evropi zgled, če bi v Deželnem zboru in v Deželni vladi sedeli samostojni slovenski zastopniki.

apel prof. Antona Pelinke na večinski narod

Brez pomoči koroških Slovencev ne bi osvojil Evrope in Amerike.

Slavko Avsenik

Vmojih slikah je vedno mogoče kaj videti. Glasbeno kompozicijo moraš poslušati tudi večkrat, da lahko rečeš, ali ti je všeč ali ne.

Tischlerjev nagajenec Valentin Oman na vprašanje, zakaj nekateri v njegovih slikah ne vidijo ničesar

Sam sem Slovenec in cenim koroške Slovence. Kar pa mi zelo ugaja, je to, da so zelo odkriti in niso vsiljivi.

nekdanji svetovno znani nogometaš Brane Oblak

Če je bilo potrebno, se je dr. Tischler podal za izseljence tudi v smrtno nevarnost.

Milka Hartmann

Zaupanje v lastno moč je zame življenjsko geslo.

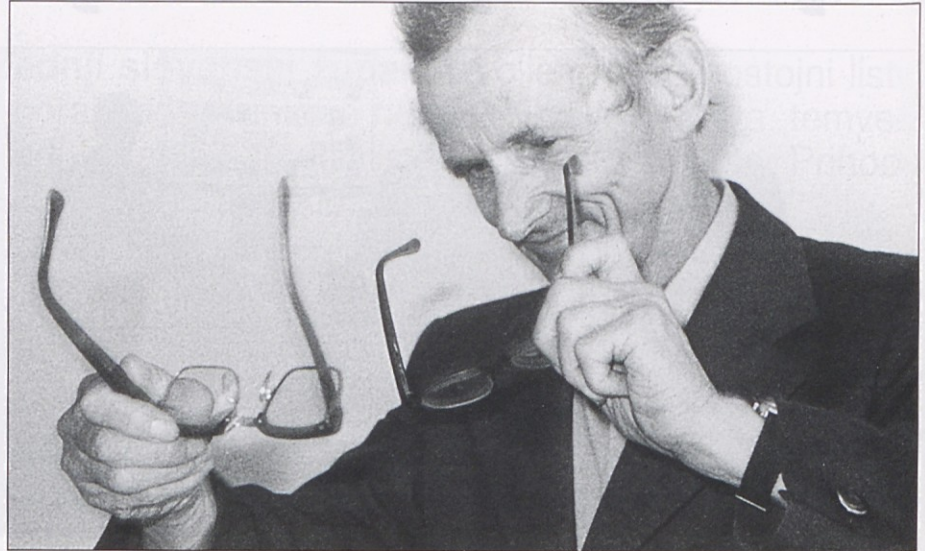
Karel Smolle

Treba bi bilo še več zavestnega dela za krepitev zdrave narodne zavesti. To velja tudi za nas profesorje.

prof. Milan Kupper

Danes se vse rešuje samo po pošti. Prej zloglasna kanclnija vstaja od mrtvih. To velja tako za politične in kulturne strukture kakor tudi za cerkvene.

Tischlerjev nagajenec in dolgoletni predsednik KKZ župnik Lovro Kaselj

Med Slovenci sem se vselej dobro počutil. Povsod so zelo gostoljubni. Veseli me, da se Slovenci tako dobro razumejo med seboj. Če koga ni doma, ko hočem kasirati za NAŠ TEDNIK, pa sosed plača za njega.

TONČI DOLINŠEK

Nova pot Cerkve se ne bo začela z zasedanji in sestanki. Če kdo misli, da so sestanki potrebni, se mi zdi, da mu ne gre za to, da bi našel boljšo pot za pomoč drugim.

dr. Andrej Kajžnik

Ich bin in Slowenenfragen der Experte Numero Eins in Österreich.

bivši deželni glavar Wagner

Petje mi pomeni pol tedna.

mestni svetnik in pevec „Podjune“ in „Kralja Matjaža“ Jurij Mandl

Pišem, ker živim, kot hodim.

Gustav Januš

Edini, ki se danes hočejo še poročiti, so duhovniki. veroučitelj mag. Franc Igerc

Hitro so podpisali, malo so izpolnili.

Mirko Kumer-Črčej o odnosu Avstrijcev do državne pogodbe in njenega 7. člena

Zelo pomembno bi bilo, če bi koroški Slovenci postali manj skromni.

Peter Turrini

Vdružini ne govorimo slovensko samo iz tradicije. Mislim, da imajo starši pravice in tudi dolžnosti.

sodnik dr. Tomi Partl

Vse moje delo je en sam lep spomin.

Helmut Hartman, prvi vodja Slovenskih sporedov ORF

Čezmejnost inspirira domišljijo.

Maximilian Eichinger, avstrijski kulturni svetnik v Ljubljani

ŠENTLIPS/POLENA

Umrla je Karicelnova mama

V soboto, 18. decembra, je velika množica pospremila Heleno Karicel k zadnjemu zemeljskemu počitku.

V tihem mirnem adventnem času se je v 85. letu starosti za vedno poslovila od svojih Karicelnova mama, Helena Karicel. Zapustila je Karicelnovo domačijo, ki jo je z veseljem in z žuljavimi rokami obdelovala vsa leta. Župnik Gotthardt je v pridigi omenil, dokler je rajna mati še mogla, je rada odpirala cerkvena vrata. V njeni težki bolezni pa je Bog odpiral njena vrata in jo vedno znova okrepčal s svetim obhajilom. Božični čas je za nami, gotovo bo Karicelnova mama po dolgem trpljenju veselo praznovala pri božjem detetu v nebesih.

Helena Karicel †

Pogrebne obrede sta opravila domači župnik Gotthardt in dekan Dersola. Cerkvni pevci pa so ji zapeli v slovo.

Sinu Jozeju in njegovi ženi Mariji pa velja najlepša zahvala za postrežbo, ki sta rajni mami do zadnjega stala ob strani. Vsem žalujočim izrekamo naše iskreno sožalje.

Kati Marketz

Šmihel: Slovo od najstarejše občanke

Preteklo nedeljo na Štefanovo so na šmihelskem pokopališču položili k večnemu počitku najstarejšo šmihelsko občanko, Cäcilio Skias, rojeno Kaufmann. Pokojna je dočkala visoko starost, umrla je v 99. letu starosti. Rodila se je v dolini reke Mele/Mölltal in je svojo prvo službo nastopila v Celovcu, kjer je spoznala moža in se leta 1927 preselila in poročila v Šmihel. Mož ji je umrl leta 1957, velik udarec za rajno je bila tudi smrt sina Rudolfa pred tremi leti. Vodstvo družinske

Cäcilia Skias †

ga podjetja ELKY je nato prevzela vnučinja. Rajno Cäcilio Skias so domačini poznali kot zelo pridno in prijazno in verno žensko, ki je uživala splošni ugled. Tudi v družini so jo globoko spoštovali in ljubili.

Pogrebne obrede je vodil domači župnik Franček Kramberger, rajni v slovo pa sta zapela domači cerkvni zbor Gorotan ter oktet MG V Petzen. Žalujoči družini velja naše iskreno sožalje. Naj ji bo domača zemlja lahka.

S. K.

Ansambel Rosa

PLIBERK

Prvi ples v Kulturnem domu

Tradicionalni Štefanov ples Mešanega pevskega zbora Pliberk je bil tokrat poseben predvsem v dveh pogledih. Po eni strani zaradi priljubljenega „Podjunskega lota“ (glavni nagradi sta bili umetnini domačih umetnikov Alberta Mesnerja in Alberta Krajergerja), po drugi strani pa zaradi prvega plesa v kulturni dvorani pliberškega Kulturnega doma. Izjemen je bil tudi obisk, saj je bil Kulturni dom nabito poln – od glavne dvorane do foyeja pa tja do gostilne Dom. Medtem ko se je „starejša generacija“ zabavala ob glasbi ansambela Rosa, se je „mlajša generacija“ sprostila ob disco-glasbi v živo s skupino „No name“.

KAZAZE

Pozdrav Svetemu letu 2000

Kot kristjani se farani ne bojimo novega leta 2000. Nasprotno. Veselimo se, da bo leto 2000 sveto leto. Saj nam pravi papež, ki ga je začel z odprtjem „svetih vrat“ pred polnočnico bazilike Sv. Petra, da naj bo leto duhovne poglobitve, odpuščanja in veselja. Da bi se tega farani v Kazazah čim bolj zavedali, bosta pozdravila to Sveto leto mlada moža s pritrkavanjem, po domače pravimo z nabijanem na silvestrovo zvečer in na prvi dan leta 2000. To zelo dviga.

Bog daj, da bo Sveto leto 2000 čim bolj v znamenju duhovnega napredka in veselja.

F. Z.

ŠENTJANŽ

Koncert v spomin Florija Gabriela

V soboto, 18. decembra, je bil v šentjanški farni cerkvi lep predbožični koncert, ki sta ga oblikovala domači cerkvni zbor pod vodstvom Eriha Užnika in Mešani pevski zbor J. P. Gallus iz Celovca pod vodstvom Jožeta Ropitza. Sveta maša – oblikovali so jo domači pevci – in koncert sta se obhajala v spomin rajnega Florija Gabriela, ki je pel pri obeh zborih.

Pevce zborov je pozdravil pater Roman Kutin, poslušalcem pa zaželel lep adventni večer. Kot prvi je na koncertu zapel domači cerkvni zbor. Prijetno je bilo poslušati lepe glasove in gledati po večini mlade pevke in pevce, ki so prepričljivo posredovali božično sporočilo. S svojim nasto-

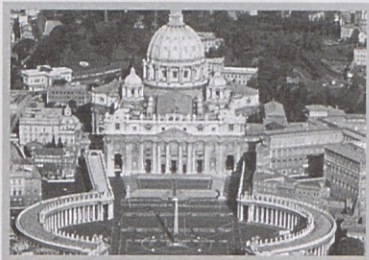

Šentjanški cerkvni zbor in MePZ J. P. Gallus sta se v obliki koncerta spomnila rajnega pevca F. Gabriela.

pom so Gallusovi pevci peli pretežno božične pesmi, ki so jih lani posneli in jih lahko poslušate tudi na zgoščenki. Miha Urbinc je priklical v spomin rajnega Florija, vestnega, priljubljenega, a tudi spoštovanega Gallusovega člana, ki je rad prepeval v božjo čast, v Marijino česčenje in v veselje poslušalcev. Zdaj pa je zanj advent končan. Prestopil je prag pričakovanja in vstopil v gledanje iz upanja v posest neminljive sreče. Naš sopevec se je pridružil „Zboru nebeške trume, ki hvalijo Boga“.

Gallusovim članom iz Šentjanža in fari hvala za povabilo in priprave, da je koncert uspešno potekel.

P. A.

RIM 2000

romarsko potovanje v svetem letu 2000

- Vodi Jože Wakounig.
- Vozi podjetje Sienčnik, Dobla vas.
- Cena: 5.700.– šilingov.
- Storitve: šest polpenzionov (večerja, prenočitev, zajtrk) v Sloveniku, vse vstopnine.

Spored:

Sobota, 12. 2. 2000: Dobla vas - Celovec - Benetke - Ravena - Perugia - Asisi, Orvieto - Rim, nastanitev v Sloveniku; VPZ (večerja, prenočitev, zajtrk)

Nedelja, 13. 2. 2000: Sv. maša, odhod v mesto: Forum Romanum, Kapitol z obema muzejema, zapor Carcer Mamertinum, Beneški trg (Piazza Venezia), Santa Maria in Cosmedin, Sv. Peter v vezeh (San Pietro in Vincoli, Michelangelov Mojzes), bazilika sv. Klementa (San Clemente, Cirilov grob), Sv. Janez v Lateranu (San Giovanni in Laterano), Svete stopnice (Scala Santa). Po večerji: vodnjak Trevi in Španske stopnice; VPZ

Ponedeljek, 14. 2. 2000: Vožnja v okolico Rima: Montecassino (ogled samostana z grobom sv. Benedikta, poljsko vojaško pokopališče), Terracina ob Tirenem morju (svetišče Iuppi - ter Anxur), Albansko jezero; VPZ

Torek, 15. 2. 2000: Vatikanski muzeji, bazilika sv. Petra (San Pietro in Vaticano), trg Piazza Navona, Panteon; VPZ

Sreda, 16. 2. 2000: Avdiencia pri papežu, popoldne bazilika sv. Pavla zunaj obzidja (San Paolo fuori le Mura), Ostija (Ostia Antica); VPZ

Četrtek, 17. 2. 2000: Katakombe sv. Sebastijana, Fosse Ardeatine, bazilika sv. Marije Velike (Santa Maria Maggiore); popoldan prost; VPZ

Petek, 18. 2. 2000: Po zajtrku odhod iz Rima; po avtocesti Apenin - Bologna - Videm - Celovec - Dobla vas

Odhod iz Dobre vasi v soboto, 12. 2. 2000, ob 0.00 (opolnoči), iz Celovca ob 0.30 uri (ob pol enih ponoči, železniška postaja).

Bivališče v Rimu: **Slovenik (Papeški slovenski zavod/Pontificio collegio Sloveno), Via Appia Nuova 884;**

Roma/Rim, Italija/Italija; tel. (0039) 06 - 718 46 11; faks 71 8 4 6 11 - 65.

Prijave sprejema:

Dušnopastirski urad, slovenski oddelek (0463 - 54 587). Spremembe v sporedu so mogoče.

Trije angeli navdušili na odru v Selah

Na Štefanovo so se številni gledalci v selski farni dvorani nasmejali „Trem selskim angelom“.

Angeli Danijel Dovjak, Hannes Kelih in Toni Stern so se na božični večer znašli pri družini trgovca Ducotela (Felix – Martin Dovjak, Emilie – Katja Roblek in Marie Louise Ducotel – Petra Dovjak), kjer naj bi kot kaznjenci opravljali razna dela. Za revno družino trgovca so v nekem smislu res angelski, ker se pojavijo ob pravem času in na lahkoten način rešijo nepredvidene težave.

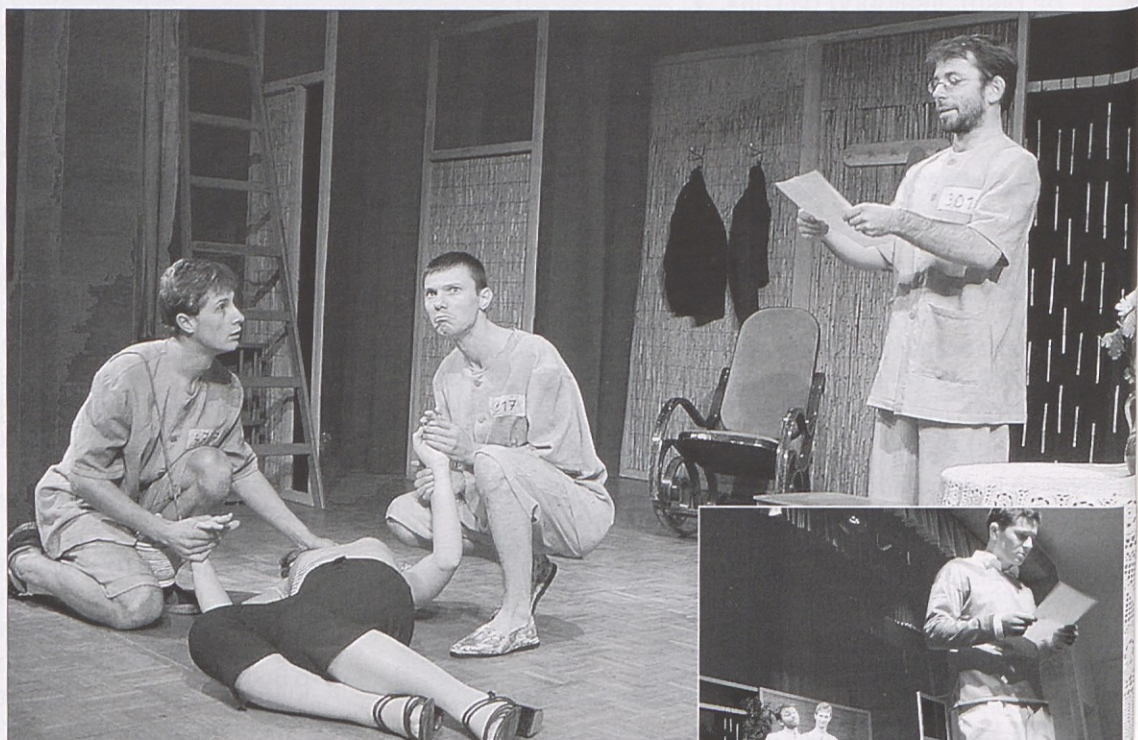
Njihova napaka je le ta, da so pripravljene iti tudi predaleč, da nekoga, ki jim „ne paše“ in ki jim utegne biti nadležen, celo spravijo s sveta. To pa na dokaj nenavaden način. Premožnemu sorodniku trgovca (Nanti Olip), ki kot lastnik trgovine pride pogledat, kako le-ta dobro posluje in poleg tega še naznani, da se njegov nečak in dedič Paul ne bo poročil z Marie Louiso, temveč da ima zanj pripravljeno drugo – bogato nevesto, v sobo spustijo kačo... Bivanja s kačo v isti sobi ta seveda ne preživi. Po naključju postane žrtev kače še njegov nečak Paul (Roman Roblek). Ker angeli znajo rešiti res vse probleme, tudi pravočasno poskrbijo novega partnerja za Marie Louiso, ki žaluje za Paulom.

Kajti slučajno, a pravočasno pride v trgovino Lieutenant (Marko Oraže). Naj ne ostane neomenjena gospa Parole (Tanja Mak), ki redno prihaja v trgovino, a ponavadi brez

denarja. Tako ni čudno, da trgovina nima donosa, če trgovca vsi izkoriščajo. Zabavno in duhovito predstavo je gledališka skupina Kato-

liškega prosvetnega društva „Planina“ pripravila z že dolgoletnim režiserjem Francijem Končanom, osnutek za sceno je izdelal Toni Stern,

za kostume pa je skrbela Gordana Schmidt. Za tehniko sta bila odgovorna domačina Marko Oraže in Adrijan Kelih. **ZKO**

Že izkušeni selski igralci so znali navdušiti domačo publiko. V režiji „perfekcionista“ Francija Končana so Selani stopili spet korak naprej v svojem gledališkem ustvarjanju. Foto: Gotthardt

Z dramsko pravljico „Polonica Pika“ je otroška gledališka skupina v Globasnici odlično uspela. Zaključno pesem je morala navdušeni publiki zapeti kar dvakrat.

Foto: Fera

Najmlajši Globašani so že pravi gledališki mojstri

S pravljico „Polonica Pika“ so najmlajši globaški gledališčniki dokazali svoj talent in navdušili številno domačo publiko.

Globasnica. Globaško kulturno društvo si zelo prizadeva za svoj odrski naraščaj, prav zaradi tega je ustanovilo tudi otroško gledališko skupino, katere najmlajši člani so jeseni šele pričeli hoditi v šolo.

Po mesece dolgih pripravah, skupina je bila tudi na gledališkem tednu KKZ v Fiesu, so mladi gledališčniki na Štefanovo v nabit polni domači farni dvorani pokazali, kaj so se naučili.

Čprav so imeli tremo, je premiera odlično uspela. Otroci so peli in igrali, plesali in govorili, da je bilo veselje. Dramska pravljica (avtor Ludvik Kaluža), v kateri čebele, debeli troti, pajki, rožica, mravlje, deklica Ograjka in pikapolonica skupno ukrotijo zlobnega sršena, je pravi komad za to starost, publika pa se je za prisrčno izvedbo zahvalila z bučnim aplavzom.

To je bilo seveda mazilo za predsednika domačega kulturnega društva Štefana Boschitza, ki se je iz srca in nato tudi z rožami zahvalil režiserki Alenki Bole-Vrabec in scenografki Gordani Schmidt. Rože pa je v znak zahvale predal tudi voditeljici skupine Gabrieli Žagar-Kumer ter Anki Wöbl in Janji Boschitz.

Zahvala za dober ton v farni dvorani pa je tokrat veljala tonskemu mojstru Radu Marketzu. Vsem sodelujočim pa se je za vneto sodelovanje zahvalila tudi režiserka Alenka Bole-Vrabec, ki je predvsem

pohvalila dobro jezikovno znanje otrok.

Po premieri je Globaško kulturno društvo vabilo še na vsakoletno družinsko božičnico k Šoštarju v Globasnico.

Silvo Kumer

Pikapolonica (Monika Hudl), rožica (Katharina Smrečnik) v krogu čebelic (Lidija Boschitz, Angelika Wautsche in Dunja Žagar) - z leve.

JANKO MESSNER

Literarno sozvočje v šestih jezikih

Predstavlja sta se starosta slovenskih književnikov na Koroškem Janko Messner in mlada pesnica s prvo in dvojezično zbirko Saška Innerwinkler.

Po zaslugi slovenske pisateljice Karoline Kolmanič, smo na gimnaziji spremljali in doživljali literarni dogodek, kakršnega doslej v Murski Soboti ni bilo. Kajti ni se še zgodilo, da bi poslušali ali vzeli v roke knjige pesmi in proze v toliko jezikih, kot na decembrski dan, ko sta bila v gosteh književnik Janko Messner in pesnica Saška Innerwinkler. Neposredno iz Budimpešte, s slovenskega veleposlaništva, so v Mursko Soboto pripeljali najnovejšo pesniško zbirko Janka Messnerja, ki je izšla pod preprostim naslovom Dalok/Pesmi, v slovenskem, nemškem in madžarskem jeziku. V madžarščino je pesmi prevedel Lászlo Odar, in sicer po uspelem literarnem nastopu Janka Messnerja v Budimpešti.

Pesmi Janka Messnerja so brali dijaki v slovenskem, nemškem in madžarskem jeziku, v knjižnih izdajah pa so bile predstavljene še v angleškem, češkem in italijanskem jeziku.

Druga, v Soboti predstavljena trijezična knjiga prinaša kratko prozo Job, s katero se avtor upira nasilju na cesti, zlasti divjanju in brezobzirnosti voznikov. Tekst je objavljen še v nemškem in italijanskem jeziku. V Soboti je bila na kratko predstavljena tudi trijezična Messnerjeva pesniška zbirka, ki je izšla leta 1998 v češkem, slovenskem in angleškem jeziku.

Saška Innerwinkler se je predstavila z dvojezično nemško-slovensko zbirko Domovinske pesmi in druge zbadljivke. Avtorica (1977), po babici Slovenka, je pesmi napisala v nemščini, v slovenski jezik pa jih je prevedel Janko Messner. V pesmi Vstajanje se takole spominja babice, ziljske Slovenke: Babica pripoveduje/o vrtu/svoje rojstne hiše.//Po 1945/je izkopal.// Tedaj/pa je njen oče/vzel lopoto/in pokopal.//„Mein Kampf“.

Knjigi obeh besednih ustvarjalcev sta izšli v najmlajši celovški založbi Norea, ki jo je zastopala Marija Mitsche.

E. Ružič

T
A
T
E
D
E
N
V
O
R
F

PETEK, 31. decembra
16.04-06.00 Disco Mile-
nij - Disco Millennium -
dvojezični spored

SOBOTA, 1. januarja
6.08-7.00 Dobro jutro,
Koroška - Guten Mor-
gen, Kärnten - duh. mi-
sel 18.10-19.00 Od
pesmi do pesmi, od srca
do srca

NEDELJA, 2. januarja
6.08-7.00 Dobro jutro,
Koroška - Guten Mor-
gen, Kärnten - duh. mi-
sel 18.00 - 18.30 Praz-
nična

PONED., 3. januarja
18.10-19.00 Kratki stik

TOREK, 4. januarja
18.10-19.00 Otroška
oddaja.

SREDA, 5. januarja
18.10 - 19.00 Glasbena
mavrica 21.04 - 22.00
Večerna oddaja

ČETRTEK, 6. januarja
18.00 - 18.30 Rož -
Podjuna - Zila

DOBER DAN,

KOROŠKA
ORF 2

**NEDELJA,
2. januarja 2000, 13.30**

PONEDELJEK, 3. januarja 2000

ORF 2, ob 2.20

TV SLOVENIJA 1, ob 16.30

**Predvidoma z
naslednjimi prispevki:**

● **S petjem v novo
tisočletje**

Leto 1999 je bilo v znamenju jubile-
jev: 20-letnice Vokalno-instrumental-
ne skupine iz Žvabeka, 5-letnice
skupine VOX in 10-letnice otroške-
ga zbora iz Galicije. Povod tudi za
ORF, da je obiskal zbere in skupine
in njihove pesmi posnel za pozdrav-
no izdajo tv-oddajo „Dober dan,
Koroška“ v novem letu 2000. Na-
dalje na sporedu: MoPZ Bilka, Die
Rosentaler, MePZ Danica, Duo
Hanzi Ogris in Manfred Furjan ter
Dvojezični zbor/Der Zweisprachige
Chor.

Vsebinsko televizijske oddaje - in dnevnih
radijskih sporedov - lahko preberete tu-
di na ORF-teletekstu, stran 299.

Internet: <http://kaernten.orf.at>

RADIO AGORA

Paracelsusgasse 14, 9020 Celovec.
tel. 0463/418 666, fax 418 666 99

**Dnevno od 10. do 14. ure in od 18. do 02.
ure na frekvencah 105,5 (Dobrač), 106,8 (Go-
lica) in 100,9 (Železna Kapla).**

PETEK, 31. decembra
10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Kultura: Dieter Kaufmann
(pon.) 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00
Otroški kotichek 19.15 Par ugank 20.00
Soundcheck 21.00 DJ Line 24.00 Po
Koroškem
SOBOTA, 1. januarja
10.00 Forum: Helene Karmasin - Frau
sein im 3. Jahrtausend 11.30 Glasba
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Die
Welt ein Dorf 18.00 Sto decibelov 18.45
Poročila 19.00 V pogovoru: Gerald Hugo
Hahn 20.00 Yugo-Rock 23.00 Siesta
NEDELJA, 2. januarja
10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30
Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00
Poročila 12.07 Divan 12.30 Special:
Transgender 18.00 Glasba 18.45
Poročila 19.00 Special: Bassam Tibi
(pon.) 20.00 Sunday Loops 22.00 For
those about to Rock 24.00 Kultura: Čar
božiča
PONEDELJEK, 3. januarja
10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Special: Bassam Tibi (pon.)
18.00 Kärnten. Unten durch (10) 18.45

Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15
Blazno resno o seksu 20.00 Take the
Jazz Train Novoletni koncert s Tončem
Feinigom 24.00 Šoja & Elster (pon.)
01.00 Glasba
TOREK, 4. januarja
10.00 Kalejdoskop - Topel veter v
koroški eter 12.00 Poročila 12.07 Divan
13.00 V pogovoru: Herwig Scholz 18.00
Šport 18.45 Poročila 19.00 Otroški ko-
tichek 19.15 Glasba 20.00 Noche Latina
22.00 Literarna kavarna (pon.) 24.00
Glasba 01.00 Šport (pon.)
SREDA, 5. januarja
10.00 Kalejdoskop 11.15 Voz latina 12.00
Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem:
30 let radia Triglav 18.00 Glasba 18.45
Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Par
ugank 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force
24.00 Special: (pon.)
ČETRTEK, 6. januarja
10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Planet music 18.00 Šoja &
Elster 18.45 Poročila 19.00 Otroški ko-
tichek 19.15 Yesterday & Today 20.00
Music for the Masses 23.00 Freak
Show 1.00 Soundtrack

Petek, 31. decembra

ŽELEZNA KAPLA
Silvestrovanje: „Coppl
2000“

Čas: od 18. ure naprej
Kraj: na Glavnem trgu
Program: ob 18. uri sv. maša,
od 19. do 21. ure silvestrovanje
za otroke, z ognjemtom, ob 22.
uri silvestrska tombola, ob 24.
uri zvonjenje, ob 00.30 velik
ognjemtom, ob 01.00 nagradna
igra
Vabi: gastronomija Železne
Kaple

VOGRČE

Silvestrovanje na vasi
Čas: od 20. ure naprej
Kraj: pri Florijanu
Vabita: DSG Vogrče in
KKD Vogrče

PLIBERK

Silvestrovanje na Glav-
nem trgu
Čas: od 18. ure naprej
Program: maša, silvestro-
vanje za otroke, živa glasba,
ognjemtom itd... (društva bo-
do imela svoje točilnice na
Glavnem trgu)
Vabi: Združenje pliberških
gospodarstvenikov

BOROVLJE

Srečanje ob koncu tisoč-
letja
Čas: od 21. ure naprej
Kraj: v društvenih prostorih
pri Bundru v Borovljah
Vabi: SPD Borovlje

Nedelja, 2. januarja

**ŠT. LENART pri Sed-
mih studencih**
Predstavitve CD „Čar
božiča“
Čas: ob 19. uri
Kraj: v farni cerkvi
Sodelujejo: Kvartet bratov
Smrtnik, Oktet Suha, VOX
in Kvartet Borovlje

CELOVEC

Koncert: Primus Sitter
Čas: ob 17. uri
Kraj: v Theatercafe Asatrian
Vabi: Theatercafe Direkt

Četrtek, 6. januarja

ŠMIHEL

Glasbeno-literarni večer:
„Jazz in literatura“
Jazz glasba: Mich kvartet
Čas: ob 20. uri
Kraj: v farni dvorani
Vabi: Katoliško prosvetno
društvo Šmihel

REBRCA

Ponovitev igre: Kreonto-
va Antigona
Čas: ob 17. uri
Kraj: v Mladinskem centru
Vabi: Slovensko prosvetno
društvo Zarja Železna Kapla

PLIBERK

Novoletno srečanje SAK
Čas: ob 15. uri
Glasbeni okvir: Šmihelski
kvintet in glasbena šola
Kraj: v Kulturnem domu
Vabita: SAK - center Pliberk
in Športno društvo Pliberk

Sobota, 8. januarja

CELOVEC

48. Slovenski ples
Čas: ob 20. uri
Igra: ansambel „Victory“
Polnočni vložek: Plesna
šola „Moja Horvat“ (svetov-
ni prvak v show-plesu)
Kraj: v Domu sindikatov
Vabi: Slovenska prosvetna
zveza

Nedelja, 9. januarja

ŠENTPRIMOŽ
Novoletni koncert
Nastopajo: MePZ Podjuna

Pokličite nas - poslušamo vas!
Tel: 0463 - 59 53 53
Fax: 0463 59 53 53 99
e-mail: radio@korotan.at

Zbujanje po domače 6.00 - 8.30 Dobro jutro sonce!
Korotanova jutranja oddaja s sončno glasbo, aktualnimi sve-
tovnimi in lokalnimi poročili, domačim vremenom in napotki
za dan!

Od pon. do petka: od 8.00 - 8.30 Domače viže in
zborovska glasba **8.30 - 10.00 Živa 14.00 - 14.30 Viža,**
14.30 - 15.00 Korotanov zimzelen 15.00 - 16.30 Kratek
stik (ob sredah Zajtrk s profilom) **16.00 - 18.00 koroDan**

Sobota: 7.00 - 8.30 Domača budiilka 8.30 - 10.00 Mozaik
14.00 - 16.00 Južni veter (oddaja za zdomec), 16.00 -
18.00 Smrklija

Nedelja: 6.30 - 7.00 Sedem pred sedmo 7.00 - 8.00 Do-
mača budiilka **8.00 - 8.30 Otroški vrtljak 8.30 - 10.00 Zaj-**
trk s profilom **14.00 - 15.00 Iz zlate dvorane 15.00 - 15.30**
Zborovska oddaja **15.30 - 17.30 Čestitamo in pozdravlja-**
mo **17.30 - 18.00 Šport in kratke vesti**

Pliberk, MePZ Danica,
otroški zbor Danica, Šmi-
helski puabi in plesna skupi-
na
Čas: ob 20. uri
Kraj: v Kulturnem domu
Vabi: Slovensko prosvetno
društvo Danica

Natopajo: MoPZ Trta, Kvar-
tet Borovlje, Duo Sima-
Kernjak
Kraj: v k&k centru
Vabi: Slovensko prosvetno
društvo Šentjanž

Sreda, 12. januarja

TINJE

V okviru serije „Koroški
Slovenci 1900-2000“
Koroški Slovenci in Krška
škofija
Čas: ob 19.30
Predava: prof. dr. Josef Till
Kraj: v Domu v Tinjah
Vabi: Dom v Tinjah

PLIBERK

Pevski večer s prijatelji
Čas: ob 20. uri
Kraj: v Kulturnem domu
Vabi: Moški pevski zbor
Kralj Matjaž

GLOBALNICA

Podjanski ples
Čas: ob 20. uri
Igra: ansambel Lojzeta Sla-
ka
Kraj: pri Šoštarju
Vabi: Slovensko kulturno
društvo Globasnica

Sobota, 15. januarja

ŠKOCIJAN

Premiera komedije: „Ško-
cijanska-00 ali mar Pepel-
ke še živijo“
Čas: ob 19.30
Nastopa: gledališka skupi-
na KD Škocijan
Kraj: v dvorani Kassl
Vabi: Kulturno društvo Ško-
cijan

Petek, 21. januarja

CELOVEC

Podelitev Tischlerjeve na-
grade
Čas: ob 18. uri
Kraj: v Slomškovem domu
Vabita: Narodni svet in
Krščanska kulturna zveza

Sobota, 29. januarja

CELOVEC-LJUBLJANA
Ogled opere „Trubadur“
(G. Verdi) - v koncertni izvedbi
Nastopa: Orkester Sloven-

Sobota, 15. januarja

RADIŠE

24. Radiški ples
Čas: ob 20. uri
Igra: ansambel Stopar
Kraj: v Kulturnem domu
Vabi: Slovensko prosvetno
društvo Radiše

ŠENTJANŽ

Novoletni koncert
Čas: ob 20. uri

RAZSTAVE

ROŽEK - GALERIJA ŠIKORONJA

Wolfgang Walkensteiner

Kraj: v galeriji Šikoronja. Razstava je na ogled od srede do nedelje od 15. do 19. ure ali po tel. dogovoru.

TINJE

Razstava del Helmuta Blažaja

Kraj: v Tinjskem domu - razstava je na ogled vsak dan.

LIBUČE

Naca Rojnik - Skulpture in objekti;
Franz Brandl (risbe in slike)

Kraj: v Galeriji Falke. Razstava bo odprta ob sredah, četrkih in petkih od

10. do 12. ure in od 15. do 18. ure in ob sobotah od 10. do 18. ure.

PLIBERK

Doma in po svetu - dr. Maks Domej

Kraj: v gostilni Dom v Pliberku

PLIBERK

Razstav del umetnik Ch. Novaka

Kraj: v kavarni Pazzo

SINČA VAS

Razstava risb Rudija Benetika

Kraj: v pisarni davčnega svetovalca mag. Hermanna Klokarja. Sinča vas - vzhod 3. Razstava je odprta do 5. januarja.

VELIKOVEC

Razstava Karla Vouka

Kraj: v okrajnem glavarstvu. Razstava je na ogled do 16. januarja.

CELOVEC

Razstava Alberta Mesnerja

Kraj: v knjigarni Mohorjeve. Razstava je na ogled do konca januarja.

ske filharmonije, Slovenski komorni zbor; dirigent: Marko Letonija

Čas: ob 19.30

Kraj: v Cankarjevem domu, Gallusova dvorana:

Cena vstopnica: (vklj. avtobus) kategorija I: šil. 400, kategorija II: šil. 330,-

Prijave najkasneje do petka, 14. januarja 2000, pri Krščanski kulturni zvezi v Celovcu; telefon 0463/51 62 43

ŽVABEK

Večer pripovednikov

Čas: ob 20. uri

Kraj: v društveni sobi Posojilnice-Bank

Vabi: KPD Drava Žvabek

HODIŠE/PLEŠERKA

Hodiški ples

Čas: ob 20. uri

Vabi: Slovensko kulturno društvo Zvezda

Torek, 1. februarja

ŠENTPETER

Tečaj: „Ribje specialitete“

Vodi: strokovna učiteljica Nataša Partl

Čas: ob 18.30

Kraj: na Višji šoli za gospodarske poklice

Prijave: župnišče Št. Jakob - tel. 04253/360 (fax-8)

Prispevek: 150,- šilingov

Vabi: Regionalni center Rož

Petek, 4. februarja

CELOVEC

Gimnazijski ples

Čas: ob 20. uri

Kraj: v Domu Sindikatov

Vabi: Maturantke in maturantje Slovenske gimnazije

Sobota, 5. februarja

ŠENTPRIMOŽ

Ples Danice

Igra: ansambel Rosa

Bogat srečolov!

Čas: ob 20. uri

Kraj: v Kulturnem domu

Vabi: SPD Danica

Sreda, 9. februarja

CELOVEC

Prireditev ob kulturnem prazniku

Kraj: v ORF Theatru - Sponheimerstrasse

Vabijo: ORF, KKZ in SPZ

Sporočilo KKZ

Pisarna Krščanske kulturne zveze (10. Oktober Str. 25/II - Celovec) je ob petkih odprta samo do 13. ure.

Odslej nas dosežete tudi po internetu:

naš e-mail naslov: uredništvo@nastednik.at
V novem letu pa lahko najdete Naš tednik v internetu pod naslovom: www.nastednik.at

S Športno zvezo na smučanje, carving in snowboarding na Arlberg

Čas: od 13. do 19. februarja 2000

Kraj: Stuben na Arlbergu - Hotel Gasthof Mondschein (dvo-in triposteljne sobe)

Cene: odrasli 7.350,- ATS; odrasli (ženske nad 60, moški nad 65) 7.050,- ATS; otroci do 14 let (v sobi pri starših) 5.200,- ATS; otroci do 6 let (v sobi pri starših) 3.500,- ATS

Storitve: V ceno je vključenih 6 polovičnih penzionov (zajtrk, popoldanska malica, večerja), savna, kopanje v hotelskem bazenu, veselica s prigrizkom in pijačo na domači koči, 5-dneva vozovnica za vzpenjače po celem Arlbergu, skibus do Zürsa, Lecha, St. Christoph, St. Antona ter Alpe Rauza, vožnja z vlakom iz Celovca do Langena in nazaj, avtobusni transfer do hotela, šola za smučanje, testiranje carving - smuč in snowboardov.

Prijave: z naplačilom 1.000,- ATS pri Posojilnici-Bank Borovlje, poslovalnica-Celovec, Bahnhofstrasse 1. (Konto štev. SŠZ 1-03.029.113 / BLZ 39102).

Opozorilo!

Naša društva naprošamo, da nam termine za prireditve posredujejo vsak teden najkasneje do torka do 13. ure.

Telefon:

0463/5125 28 * 24

Fax:

0463 /5125 28 *22

OGLAS

Zdravnik,
dr. Franc Wutti,
Borovlje,
sporoča, da bo
ordinacija zaradi
dopusta
zaprta
od 30.12.1999
do 6.1.2000.

DOM

V TINJAH

☎ 04239/26 42

od četrta, 30. dec., od 18. ure, do sobote, 1. jan., do 13. ure
Duhovne vaje na pragu leta 2000: „Veselje iz vere“
Vodi: p. dr. Ivan Sokolovsky

od nedelje, 2. jan., od 9.30, do pon., 3. jan., do 18. ure
Novoletno srečanje: Vojna in mir

v nedeljo, 2. jan., ob 19. uri
Razstava akvarelov Mirka Paintnerja

v nedeljo, 2. jan., ob 19.30
Koncert - Gregor Marinko in Andrej Feinig

od četrta, 6. jan., od 18. ure, do nedelje, 9. jan., do 13. ure
Duhovne vaje za Frančiškovo družino

„Posvetitev srcu Jezusove-mu in srcu Marijinemu“
Vodi: p. dr. Leopold Grčar

od petka, 7. jan., od 17. ure, do nedelje, 9. jan., do 13. ure
Prihodnost potrebuje nove može - 4 -dnevni seminar
Vodita: prof. Hans Neuhold in mag. Ludwig Zeirer

v petek, 7. januarja, ob 19. uri
Razstava slik pastelov in akvarelov: „Očarljivi svet“
Razstavlja: Janez Medvešek

od sobote, 8. januarja, ob 14.30, do nedelje, 9. januarja, ob 16.30

Priprava na zakon
Predavajo: dr. Peter Smolnig (zdravnik), Francka Kropiunik (mati), Jože Kopeinig (duhovnik)

v sredo, 12. januarja, ob 19.30
Koncert - Tatjana Kaučič in Dušan Sodja

v sredo, 12. januarja, ob 19.30
Predavanje: Koroški Slovenci in Krška škofija
Predava: prof. dr. Josef Till

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK - Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa poslovodni predsednik mag. Rudi Vouk, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26, II. nadst. Naš tednik prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih skupnosti. Narodni svet zastopa politične, gospodarske in kulturne pravice in interese Slovencev na Koroškem na osnovi avstrijskega ustavnega in pravnega reda, zlasti društvenega prava, ustanovitve in drugih norm, za zaščito narodnih skupnosti ter na osnovi mednarodnih in meddržavnih pogodb, konvencij, načel in

priporočil o varstvu človekovih pravic in pravic narodnih skupnosti, zlasti avstrijske državne pogodbe z dne 15. 5. 1955. Narodni svet zastopa pravice in interese koroških Slovencev, organizacij in posameznikov v okviru danih pooblastil v odnosu do avstrijske zvezne vlade in pristojnih ministrstev, koroške deželne vlade in pristojnih deželnih upravnih organov, v odnosu do Republike Slovenije ter mednarodnih organizacij, ustanov in organov.
Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer, Franc Sadjak (urednika), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020

Celovec, Viktringer Ring 26, II. nadst. Tel. 0463/51 25 28 * 0 (FAX * 22); ISDN: 0463/59 69 56-31 Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi-Dassler-Gasse 4, tel. 0463/292664. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, Viktringer Ring 26, II. nadst., 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglasnega oddelka: 0463 / 51 25 28; Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22. **Letna naročnina:** Avstrija 500,-; Slovenija 5000,- SIT; ostalo inozemstvo 870,- šil.; zračna pošta letno 2000,- šil.; posamezna številka 15,- šil.; Slovenija: 150,- SIT.

Januar 99 – ■ Smučarka Sabine Egger je v Berchtesgadnu dobila svoj prvi slalom v svetovnem pokalu. ■ Martin Kuglitsch (ŠD Zahomec) je pri šolarjih I osvojil naslov državnega prvaka.

Februar 99 – ■ Zahomčan Štefan Kaiser je na svetovnem prvenstvu juniorjev v Saalfeldnu osvojil zlato in bronasto kolajno. ■ Smučar ŠD Šentjanž Daniel Užnik je na tekmovanju za evropski pokal zabeležil 4. mesto veleslaloma v Hochfichtnu. ■ Odbojkarji Doba so prvič nastopili v športni dvorani pliberškega Kulturnega doma. ■ Mihi Sablatnik (ŠD Šentjanž) je na koroškem smučarskem prvenstvu v skupini šolarjev I osvojil 1. mesto v veleslalomu, v kombinaciji pa je bil

Smučanje. Leto 99 je bilo za smučarko Sabino Egger iz Štebna pri Globasnici povsem uspešno: Najprej je slavila svojo prvo zmago na tekmovanju za svetovni pokal, nato ji je uspelo dobiti tudi svetovni pokal v slalomu, konec leta pa je bila imenovana še za koroško športnico leta 1999. Na sliki s pokalom zmagovalke svetovnega pokala ob sprejemu globaške občine. Foto: NT/Fera

v formi življenja. Le njegov prevelik respekt je preprečil vzpon na stopničko. ■ ASKÖ Šmihel se je ločil od trenerja Kreutza. Nadomestil ga je Kužnik.

Junij 99 – ■ Na povabilo Slovenske športne zveze je LASK odigral tekmo proti selekciji SŠZ. Med številnimi častnimi gosti prireditve je bil tudi selektor državne reprezentance Oto Barič. ■ Globašani so izpadli iz podlige vzhod ter naposled zamenjali trenerja. ■ Napadalec SAK A. Lessnig je podpisal za prvotigaša Admira Mödling. ■ Menjava trenerja v Rikarji vasi. Wöbl je nasledil Fero. ■ Nogometišinje DSG Sele so postale koroške viceprvakinje. ■ Kolesar Wrolich je osvojil srebrno kolajno na avstrijskem prvenstvu.

Športno leto 1999

drugi. ■ Dobljeni so na finalnem turnirju za državni odbojarski pokal v Pliberku senzacionalno premagali Salzburg ter osvojili presenetljivo 3. mesto. ■ Daniel Užnik je prepričljivo dobil FIS-veleslalom v St. Lamprechtu.

Marec 99 – ■ Dobljeni so se po slabih nastopih v osnovnem krogu prvenstva ločili od trenerja Ivartnika.

April 99 – ■ Dr. Tomi Partl je bil izvoljen za predsednika pritožbenega senata ÖFB. ■ Smučarka Sabine Egger je dobila svetovni pokal v slalomu. ■ Profesionalnemu kolesarju Wrolichu so na dirki po Nizozemskem manjkali le milimetri za vzpon na stopničko. ■ Slovenska športna zveza je ob svoji 50-letnici izdala knjigo TRANS/SPORT avtorja Mirka Bogataja. Na predstavitvi knjige je prišel celo najstarejši še živeči dobitnik olimpijskega zlata L. Študelj.

Maj 99 – ■ Odbojkarjem Doba je uspel obstoj v najvišji državni odbojarski ligi. Ženska ekipa pa je postala prvak v drugi zvezni ligi vzhod. ■ SAK je na tekmi proti Paschingu zabeležil negativni rekord števila navijačev (47 gledalcev!). ■ Košarkarji KOS so dobili turnir v Trstu. ■ Kolesar Wrolich se je na dirki po Nemčiji predstavil

Odbojka. Dobljeni so februarja 99 prvič lahko igrili na domačih tleh – v športni dvorani novega pliberškega Kulturnega doma. Svoj športni višek pa so dosegli s tretjim mestom na finalnem turnirju za avstrijski pokal. Foto: NT/Fera

Kolesarjenje. Wrolich se je uveljavil pri profesionalcih ter zabeležil naslov državnega viceprvaka.

Avgust 99 – ■ SAK je zopet poražen zapustil igrišče na derbiu proti Pliberku. S tem je že 1077 dni brez zmage proti SVG.

September 99 – ■ V Pliberku se je pričelo tekmovanje „Sedmerboja koroških vasi“.

Oktober 99 – ■ SAK je senzacionalno premagal favorita Bad Bleiberg z 1:0. ■ SŠK „Obir“ je praznoval 20-letnico s selektorjem Baričem.

November 99 – ■ Nogometna reprezentanca Slovenije se je kvalificirala za „Euro 2000“. ■ SAK je zaključil jesenski del prvenstva na razočarljivem zadnjem mestu. ■ Umrli je Leon Študelj – najstarejši še živeči dobitnik olimpijskega zlata. ■ Slovenska športna zveza je prejela Bloudkovo plaketo '99.

December 99 – ■ Sabine Egger, zmagovalka svetovnega pokala v slalomu, je postala koroška športnica leta 1999. ■ Namiznoteniška ekipa NTK Bilčovs je postala jesenski prvak v 2. razredu sredina. ■ Odbojkarice Doba so se prepričljivo kvalificirale za play off-tekmovanje za povdvig v najvišjo državno odbojarsko ligo. ■ SAK je javil transfer olimpijskega reprezentanta Slovenije Dejana Kečana.

50 let SŠZ.

Leto 99 je bilo močno znamenovano s 50-letnico Slovenske športne zveze. Številne prireditve so imele za pokrovitelja SŠZ, mnoge pa je Slovenska športna zveza organizirala tudi sama, npr. tekmo med selekcijo SŠZ in LASK).

50 LET SLOVENSKE ŠPORTNE ZVEZE

Zlata plaketa olimpijskega komiteja Slovenije za SŠZ

SŠZ je zaključila niz prireditev ob 50-letnici z manifestacijo v Selah.

V nedeljo, 26. decembra, je Slovenska športna zveza z zaključno slovesnostjo v Selah-Borovnici ter s prejemom visokega odlikovanja sklenila niz številnih jubilejnih prireditev ob svoji letošnji 50-letnici. Mesec dni po odlikovanju z Bloudkovo plaketo '99 je predsednik SŠZ Marjan Velik prevzel še najvišjo priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenja športnih zvez - zlato plaketo za izjemne zasluge pri razvoju in krepitvi slovenskega zamejskega športa. Najvišje odlikovanje OKS je predsedniku Veliku na zaključni manifestaciji izročila predsednica Komisije za mednarodne odnose Tjaša Andree-Prošenc.

Svoje priznanje delovanju SŠZ znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter njene uveljavitve kot povezovalni dejavnik za krepitev sodelovanja na področju čezmejnega športa v zadnjih pol stoletju so v krogu nedeljske slavnosti izrazili še drugi odlični gosti: uradni zastopnik R Slovenije generalni konzul Jože Jeraj, predsednik Združenja slovenskih športnih društev v Italiji Jure Kufersin, zastopnik dežele Koroške deželni sekretar za šport Stefan Genser, predstavnik NSKS Nanti Olip, župan občine Sele Engelbert Wasner ter predstavniki dvojezičnih občin južne Koroške ter drugih športnih zvez na Koroškem. Čestitke sta poslala tudi predsednik Fundacije za šport R Slovenije Tone Vogrinc in ustanovni predsednik SŠZ Franci Zeittnig. Zaključno slavje je SŠZ priredila skupaj s športnim društvom DSG Sele, katerega predsednik Franc Kelih je poleg številnih častnih gostov lahko pozdravil še veliko število športnih delavcev, športnikov in prijateljev športa cele južne Koroške.

Predsednik SŠZ Velik je v svojem govoru poudaril, da je SŠZ prav zaradi svoje povezovalne vloge znotraj manjšine kot tudi čez koroške meje v celotnem alpsko-jadranskem prostoru izrednega pomena za slovensko narodno skupnost na Koroškem. V tem smislu je treba razumeti tudi jubilejno geslo ob 50-letnici SŠZ, ki

Zlato plaketo OKS je predsedniku SŠZ Marjanu Veliku izročila predsednica Komisije za mednarodne odnose Tjaša Andree-Prošenc.

se glasi „Šport povezuje“. To je potrdil tudi njen angažma pri projektu zimskih olimpijskih iger 2006 „Brez meja“, sodelovanja s športnimi in vladnimi ustanovami s Sloveniji ter s športnimi združenji v zamejstvu.

Velik se je v svojem govoru še posebej zahvalil za finančno pomoč Slovenije, dežele Koroške ter Urada zveznega kanclerja. Ob

tej priložnosti je predsednik SŠZ izpostavil zahtevo SŠZ (in tudi ZSSDI) proti R Sloveniji, ki se glasi: „10 odstotkov vseh proračunskih sredstev, namenjeno za slovensko manjšino, za šport!“ Zahtevo je naslovil na KOKS, ki bo odslej sklepal tako o razdelitvi finančnih podpor R Slovenije kot tudi Avstrije koroškim Slovencem.

SMUČANJE

Mihi Sablatnik med najboljšimi

Mladi smučar Športnega društva Šentjanž Mihi Sablatnik je pred tednom dni silovito potrdil, da v svojem letniku sodi v avstrijski vrh. Sablatnik, ki tekmuje v skupini šolarjev II, je bil na primerjalnem tekmovanju šolarjev ÖSV na Salzburškem tako v slalomu kakor tudi v veleslalomu drugi v svojem letniku.

SMUČARSKI SKOKI

Skoki v spomin Janka Wiegeleta

Športno društvo Zahomec vabi v nedeljo, 2. januarja 2000, na skakalno tekmovanje v spomin dr. Janka Wiegeleta. Tekmovali bodo dečki letnikov 85, 86, 87 do 88. Pričetek prireditve v dežel-nem nordijskem centru v Zahomec bo ob 11. uri. Ljubitelji bodočih „orlov“ pristrčno vabljeni!

SUPER-TRIM

Prehodni pokal za Železno Kaplo

1. Super-trim-sedmerboj južnokoroških vasi 1999 Slovenske športne zveze, na katerem je sodelovalo presenetljivo visoko število aktivnih športnic in športnikov iz celotnega dvojezičnega ozemlja (od otrok do odraslih), se je pred tednom dni končal v Selah s suvereno zmago moštva iz Železne Kaple. Športnice in športniki iz doline Bele so v okviru sedmih tekmovalnih dni v najrazličnejših športnih panogah osvojili največ točk (82) in si s tem zagotovili prehodni pokal SŠZ, ki ga je vodja kapelških ekip Miha Travnik prejel minul nedeljo na zaključni slovesnosti ob letošnji 50-letnici Slovenske športne zveze. Kapelčani so v okviru 1. Sedmerboja slavili kar štiri dnevne zmage, enkrat so bili drugi, enkrat tretji in enkrat četrti. Drugo mesto v skupni razvrstitvi so po napetem dvoboju z Bilčovsom osvojili Selani (59 točk), ki so v zadnji tekmi koristili prednost domačega terena in slavili svojo drugo dnevno zmago. Tretje mesto si je priboril Bilčovs (55) pred Zahomecem (51) in Pliberkom (39).

Zaključna lestvica

1. Super-trim-sedmerboja južnokoroških vasi 1999

1. Železna Kapla	82
2. Sele	59
3. Bilčovs	55
4. Zahomec	51
5. Pliberk	39

Rezultat 7. tekmovanja v Selah:

1. Sele I 15 točk, 2. Bilčovs II in Zahomec I po 10, 4. Železna Kapla 5, 5. Pliberk 4.

Zmagovalna ekipa prvega Supertrima južnokoroških vasi - Železna Kapla.

Top 10 NAJBOLJ KUPljenih KNJIG

Hit - lestvica najbolj kupljenih knjig **knjigame** DRAVA meseca decembra.

1. **Kärnten unten durch.**
Pilgram/Berger/Maurer
2. **Dečko in sonce** - *Srečko Kosovel*
3. **Iskanje Nataše** - *M. Kuchling*
4. **Mein Jahrhundert** - *G. Gras*
5. **Europa erlesen**
6. **Pavličeks Krone** - *Ivan Cankar*
7. **Die Glut** - *Sandor Marai*
8. **Was machen wir jetzt** - *Doris Dörrie*
9. **Franceve zgodbe** - *Chr. Nöstlinger*
10. **Nell** - *proza / Christine Lavant*

Podjunski ples 2000

v soboto, 15. januarja 2000

ob 20. uri
pri Šoštarju v
Globasnici.

Za ples igra ansambel Lojzeta Slaka.

(oglas)

Aktualno

Andrej Feinig (desno)

Sveški pianist v Tinjah

Andrej Feinig bo skupno z violinistom Gregorjem Marinkom nastopil v nedeljo, 2. januarja, ob 19.30, v Domu v Tinjah. Feinig je študiral na „Mozartheumu“ v Salzburgu in uči klavir v glasbeni šoli. Nastopal je že v Sloveniji, Italiji in ZDA. Med drugim nastopa tudi kot organist.

S koledniki v novo leto

Radiše. Koledniki bodo letos na Radišah hodili tudi na Silvestrovo od hiše do hiše in bodo vaščane s petjem pospremili v leto 2000. Povsod jim dajejo piti in jesti, saj po izročilu prinašajo srečo in zdravje na domove.

OSEBE & DOGODKI

BLAGOSLOV ZA KONJE

Sveti Štefan je znan kot patron konjev. Njemu v čast v Štebnu vsako leto vabijo na blagoslovitev konjev. Šega je v povezavi z božičem v tem, da na Štefanovo dobijo konji med krmom nekaj blagoslovljene soli, ki ji pripisujejo zdravilno moč. Zdravilno moč pa pripisujejo tudi Štefanovi vodi, ki jo blagoslavljajo isti dan. Na sliki dekan Peter Sticker blagoslavlja konje.

Glavna šola poje božični evangelij

Pliberk. Kako priljubljen je šolski zbor na glavni šoli v Pliberku, dokazuje že samo število pevk in pevcev, saj kar tretjina (60) šolarik in šolarjev hodi redno na vaje. Pred božičem je šolski zbor (vodi ga Rozina Katz-Logar) skupno z instrumentalno skupino (vodi jo Elfi Schwantzer) pripravil božično zgodbo iz evangelija po Luku. Sli-

ke je narisala učiteljica Christa Meklin, besedila pa sta recitirala v obeh deželnih jezikih ravnatelj Siegi Schwantzer in Helena Budin. Zbor pa sta na kitari spremljala Pepelj Krop in Albert Krajger. Z igro so šolarke in šolarji med drugim razveselili tudi upokojeince v Karitasovem domu v Pliberku.

Šolarji in učitelji glavne šole v Pliberku so pripravili božično igro in z njo razveselili tudi starejše ljudi v Karitasovem domu.

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

„Ej, Luka“ me je pocukala moja ljuba prijateljica Jezičnikova Liza, „Luka, ali si kaj čul, da bo Zveza bank celo leto 2000 zaprta?“ - „Koga bojo zaprli?“ - „No, ti pa tudi že tolsto čuješ, Zveza bank bo zaprta.“ - „Zakaaj?“ - „Šmenta, ali nisi čul v radijski reklami, da se veselijo sodelovanja v 3. tisočletju. Drugo tisočletje se konča šele s Silvestrom 2000, tretje se začne z novim letom 2001, torej bojo celo leto 2000 zaprti.“ - „No,“ sem nevoljen začuntral, „morda pa ostanemo povezani vsaj po internetu ali „pkhako intäkhnäta“, kakor pravi nežno mehki glas v radijski reklami.“

OD
TU
&
TAM
Pripravil
Silvo Kumer

TIP ZA 2000

Kako varčevati davke?

Odgovor na to daje Delavska zbornica (AK) v posebni brošuri, ki jo lahko naročite po tel. 0463/58 70 ali direktno odpokličete po faksu: 0900/94 01 94 - 4803.